

สร้างสมรรถนะครูไทย... ด้วยหลักสูตรครูศึกษาด้านสมรรถนะ

ณ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๒

Why What How

สมรรถนะ : ทำไม อะไร อย่างไร

คณะทำงานจัดทำกรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของคณะอนุกรรมการจัดการเรียนการสอน

ในคณะกรรมการอิสระเพื่อปฏิรูปการศึกษา

ตอนที่ ๑

Why

สมรรถนะ : ทำไม

Why ?

ทำไมต้องปฏิรูปหลักสูตร
การเรียนการสอนและการวัด
ประเมินผลสู่ฐานสมรรถนะ

๑

การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม

๒

การเกิดปัญหาสำคัญที่รุนแรง

การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม

*การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม กระทบทุกภาคส่วน กระทบทุกมิติ
การศึกษาต้องปรับเปลี่ยน*

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้สามารถเข้าถึงเนื้อหาและข้อมูลได้ง่าย และรวดเร็ว ง่าย การเรียนรู้เนื้อหาจากครูจึงจำเป็นน้อยลง แต่สิ่งที่ผู้เรียนต้องการคือ การพัฒนา “ทักษะกระบวนการ” ที่จะต้องใช้ในการจัดการกับข้อมูลมหาศาลให้มีความหมาย และนำไปใช้ประโยชน์แก่ชีวิตของตน

การมีข้อมูล สารสนเทศ และความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาก สิ่งสำคัญจำเป็นคือ ต้องรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล

เทคโนโลยีก้าวหน้า คนในโลกเชื่อมโยงผ่านโลกออนไลน์ ต้องเพิ่มคุณลักษณะใหม่คือ ความเป็นพลเมืองโลก ทักษะข้ามวัฒนธรรม (Cross-Cultural Understanding) การเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizen)

การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม

เกิดอาชีพใหม่ๆ ซึ่งเป็นอาชีพที่เราไม่รู้จัก จึงต้องเตรียมคนในเรื่องทักษะการเป็นผู้ประกอบการ

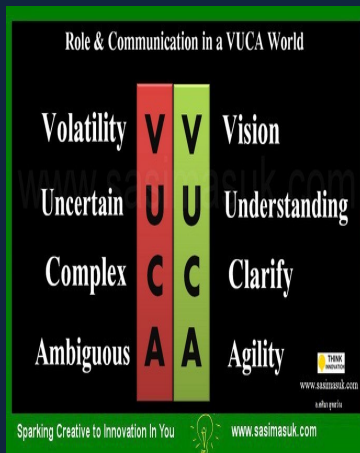
มีแนวคิดหลากหลายและหลายเรื่องเป็นประเด็นถกเถียง (Controversial issue) ไม่อาจลงข้อสรุปต้องเพิ่มทักษะการคิด วิจารณ์ญาณ การวิพากษ์ และวัฒนธรรมแห่งการตั้งคำถาม (Questioning Culture) ไปจนถึงเรื่องการให้เด็กได้เรียนรู้ปรัชญา (Philosophy for Children: P4C)

มีทักษะสำคัญที่ต้องเพิ่มเติมเพื่อใช้ในยุศตวรรษที่ ๒๑

โลกในศตวรรษที่ ๒๑

(ค.ศ. ๒๐๑๙ -๒๐๙๙ : พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๖๔๒)

โลกในศตวรรษที่ ๒๑ : VUCA World

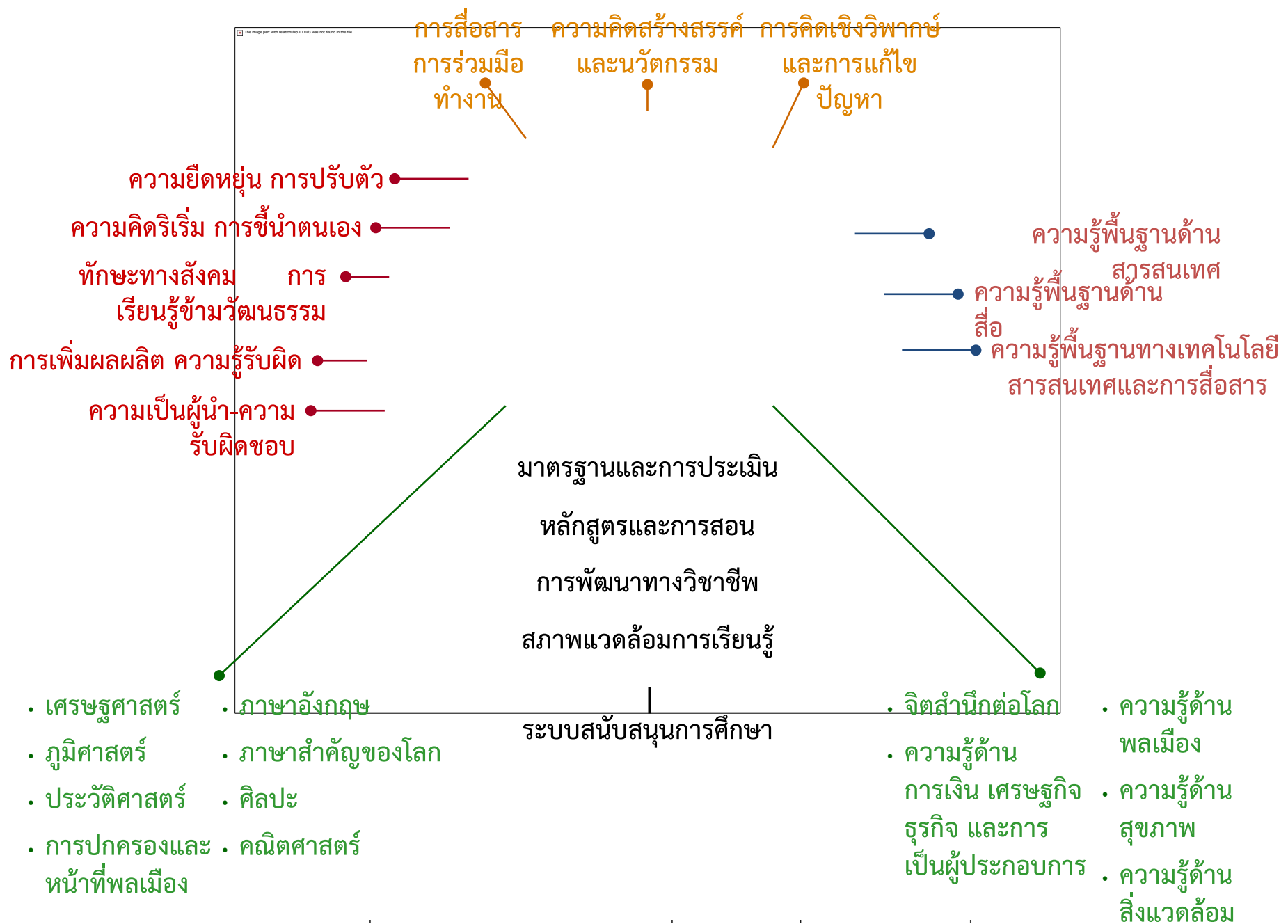

Volatility : มีความผันผวน แปรปรวน

Uncertainty : ไม่มีความแน่นอน

Complexity : มีความซับซ้อน

Ambiguity : มีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจน

แผนภาพที่ ๑ กรอบความคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ โดย ภาคิเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ (Bellanca and Brandt, ๒๐๑๐ แปลโดย วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตฤกษ์)

ผลลัพธ์ด้านความรู้ในวิชาแกน และทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑

3Rs

- Reading
- Writing
- Arithmetic

4Cs

- Critical Thinking and Problem Solving
- Communication
- Collaboration
- Creativity and Innovation

“3Rs + 8Cs + 2Ls” ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑

- Reading, Riting, Rithmetics + 21st Century Themes

- Critical Thinking & Problem Solving

(ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา)

- Creativity & Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม)

- Collaboration, Teamwork & Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ)

- Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์)

- Communication, Information & Media Literacy

(๒-๓ ภาษา) (ทักษะด้านการสื่อสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ)

- Computing & Media Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ)

- Career & Learning Self-reliance (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)

- Change (ทักษะการเปลี่ยนแปลง)

- Learning Skills (ทักษะการเรียนรู้)

- Leadership (ภาวะผู้นำ)

Why ?

การเกิดปัญหาสำคัญที่รุนแรง

๑) ปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในภาพรวม ผลการทดสอบ O-NET ของผู้เรียนต่ำมาก

คุณภาพการศึกษาไทยต่ำมาก
ผลการสอบ O - NET ต่ำมาก

ผลการสอบ O - NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๖๑

ผู้เข้าสอบกว่า ๓๗๒,๐๐๐ คน

คะแนนเฉลี่ย	คณิตศาสตร์	๒๔.๕๓%
	ภาษาอังกฤษ	๒๘.๓๑ %
	วิทยาศาสตร์	๒๙.๓๗ %
	สังคมศาสตร์	๓๔.๗๐ %
	ภาษาไทย	๔๙.๒๕ %

ส่วนใหญ่คะแนนต่ำกว่าปีก่อน

ผลคะแนนผู้จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่ตกเกณฑ์

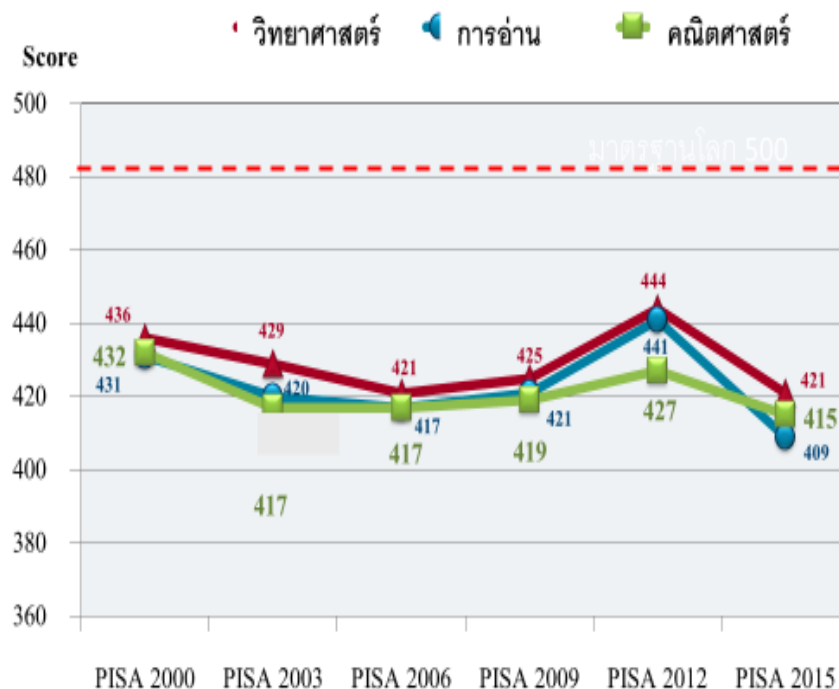
Why ?

การเกิดปัญหาสำคัญที่รุนแรง

๒) ปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในภาพรวม ผลการสอบPISA ต่ำมาก
อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ๑๕ ปี ไม่ได้มาตรฐานสากล

ผลการสอบ PISA ต่ำมาก ตลอด 15 ปี

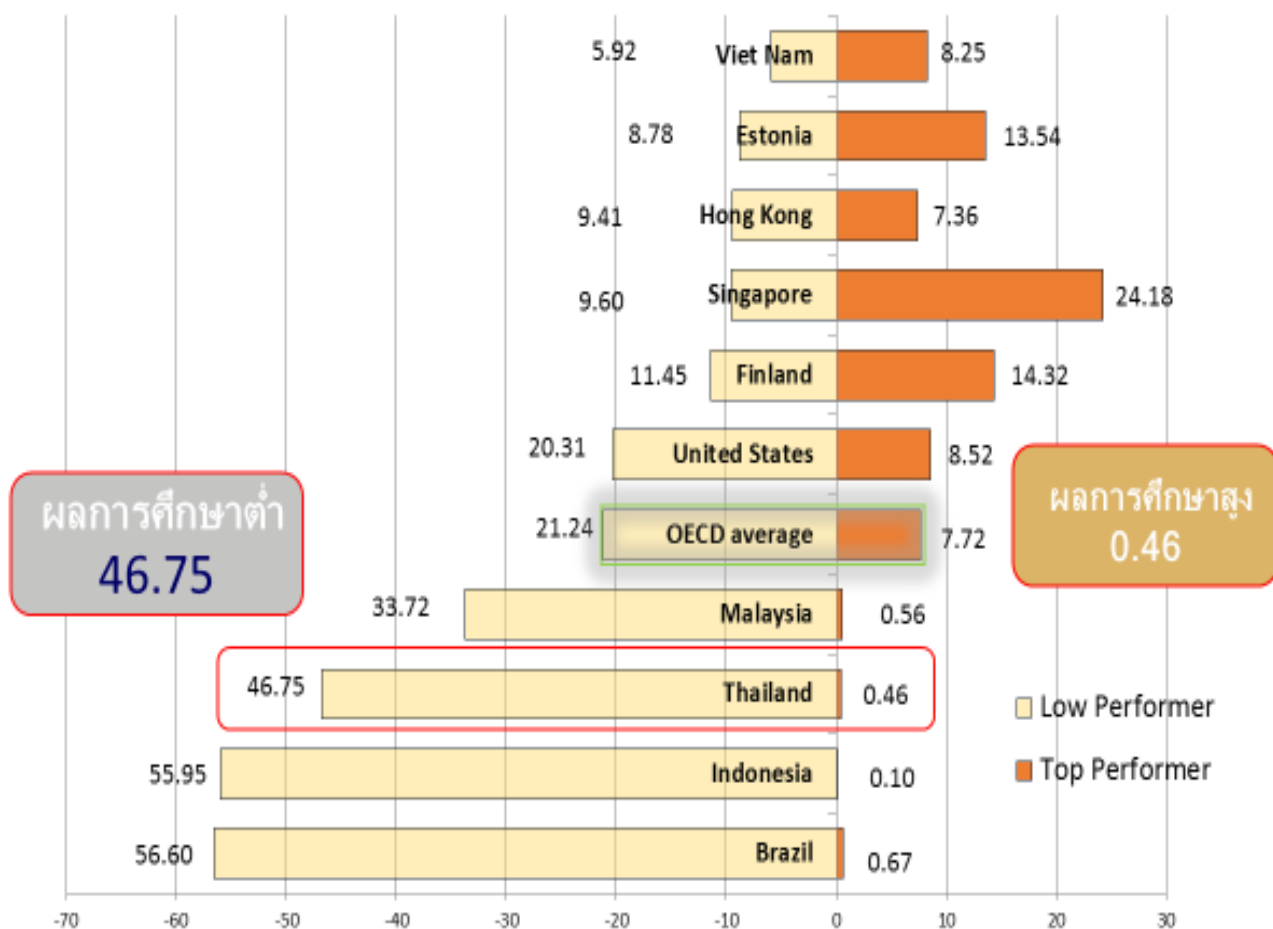
การศึกษาไทยไม่ได้มาตรฐานสากล

Why ?

การเกิดปัญหาสำคัญที่รุนแรง

๓) ปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในภาพรวม ระดับความสามารถของนักเรียนไทยเมื่อเทียบกับชาติต่าง ๆ อยู่ในระดับต่ำมาก

ระดับความสามารถของนักเรียนไทยเปรียบเทียบกับชาติต่าง ๆ (ร้อยละ)

คุณลักษณะของผู้เรียนไม่น่าพอใจ

ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด

หัวโต ตัวลีบ

นกแก้วนกขุนทอง

ทำอะไร ไม่เป็น คิดไม่เป็น

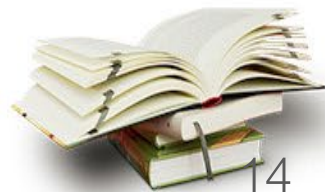
เก่งแบบเปิด ไม่เชี่ยวชาญอะไรสักอย่าง

เรียนแบบตัวใครตัวมัน

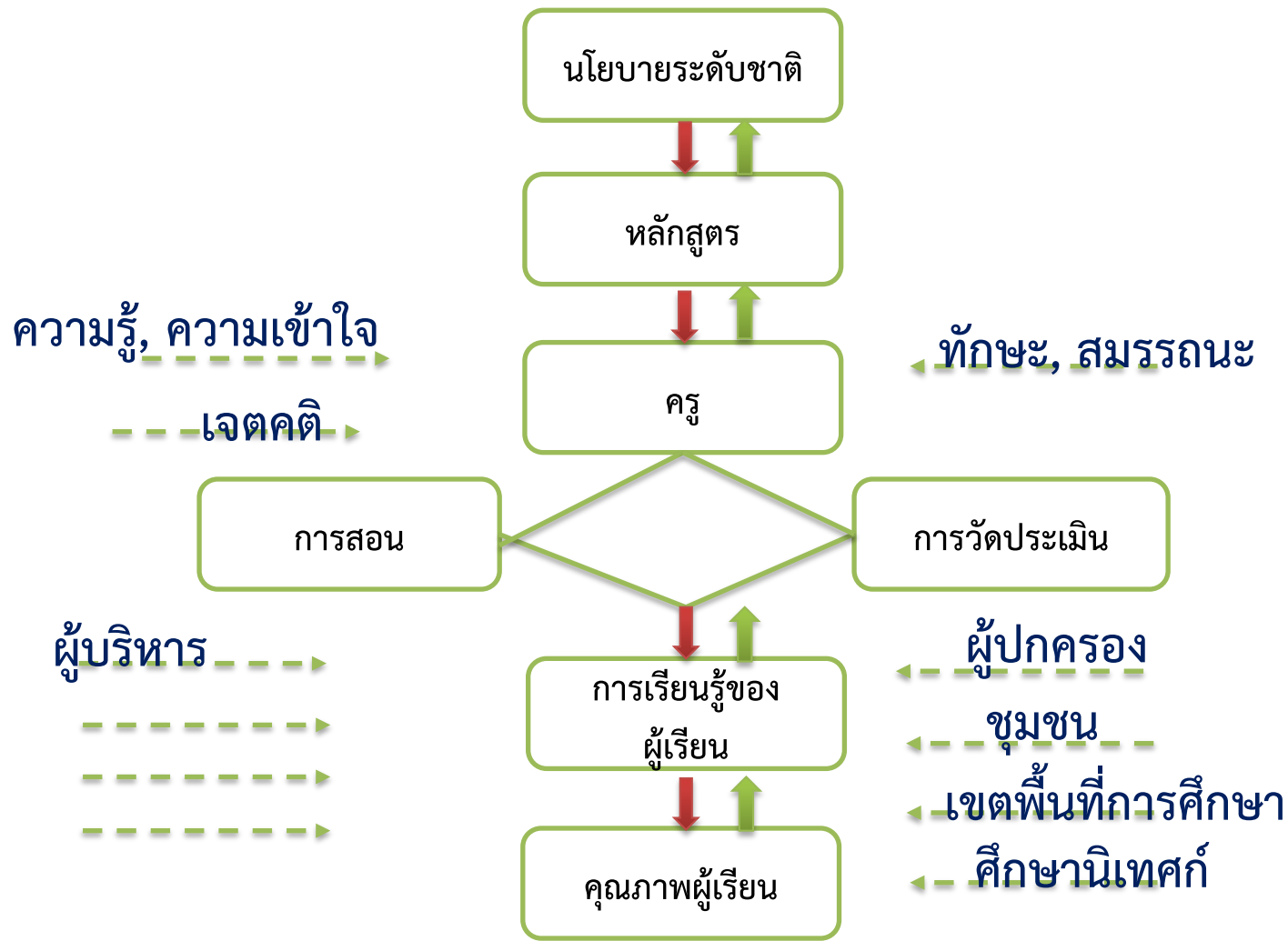
ชอบอะไรง่ายๆ สบายๆ

ไม่ใฝ่รู้ สู้สิ่งยาก

เรียนเพื่อสอบ

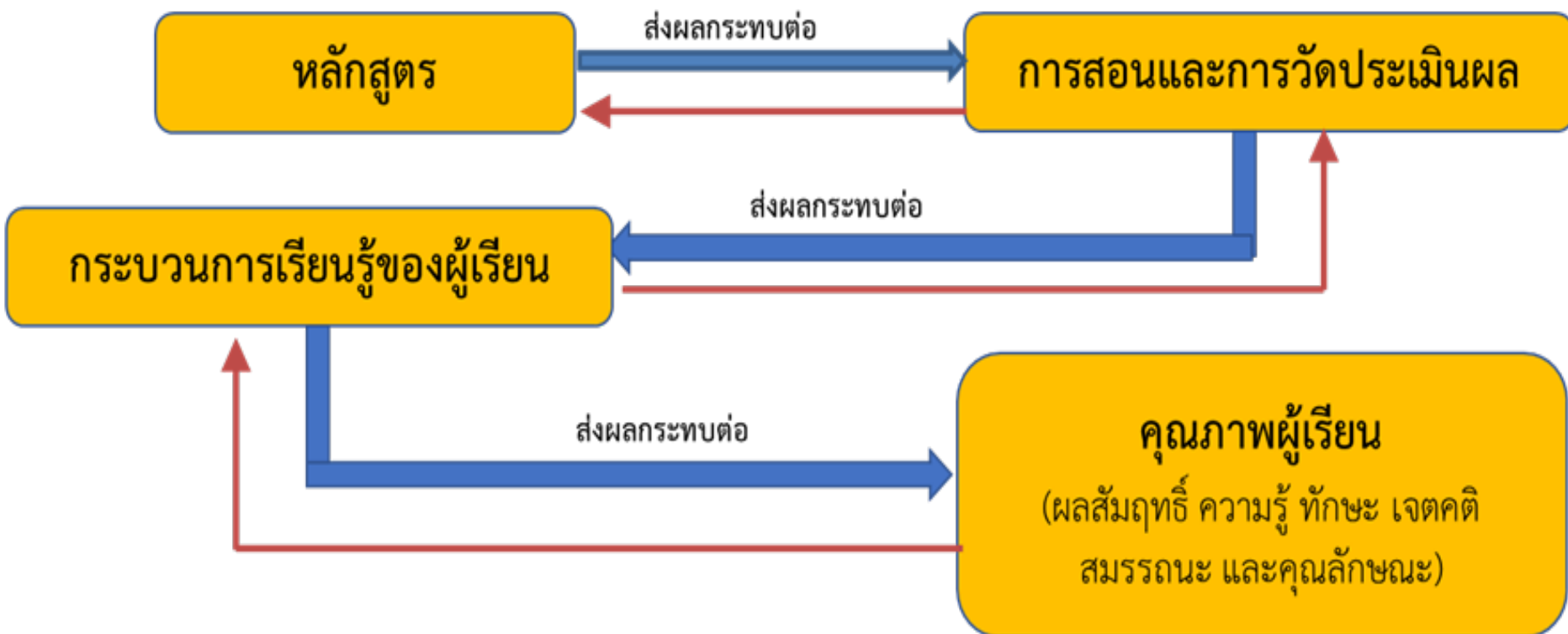

อะไรคือสาเหตุ?

(ความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะ สมรรถนะ ผลสัมฤทธิ์)

สาเหตุของปัญหาผู้เรียนด้อยคุณภาพ

หลักสูตร	การสอนและการวัดและประเมินผล	การเรียนรู้ของผู้เรียน	คุณภาพผู้เรียน
ด้านโครงสร้าง เนื้อหาและเวลาเรียน หลักสูตรอิงมาตรฐานมีตัวชี้วัดจำนวนมาก และตัวชี้วัดอิงเนื้อหา	สอนเนื้อหาจำนวนมาก แบบถ่ายทอดความรู้ เน้นความจำ เนื้อหาไกลตัวผู้เรียน	เรียนอย่างไม่เข้าใจ ไม่มีความหมาย ไม่สัมพันธ์เชื่อมโยงกับตัวเอง	เบื่อการเรียน ใฝ่ใฝ่เรียนรู้ไม่เห็นคุณค่าของการเรียนรู้
	- ใช้เวลาสอนเนื้อมาก มีเวลาฝึกทักษะและพัฒนาคุณลักษณะน้อย - เนื้อมาก เวลาลน้อย ทำให้ไม่สามารถสอนได้ลึกซึ้ง	- ไม่ได้ฝึกทักษะและฝึกปฏิบัติอย่างเพียงพอ - เรียนรู้แบบผิวเผิน (surface learning) ไม่ได้ศึกษาแบบวิเคราะห์เจาะลึก	- ขาดทักษะและสมรรถนะที่จำเป็น ทำไม่เป็น - มีความเข้าใจผิวเผิน ทำให้ใช้ความรู้ไม่ได้แก้ปัญหาไม่เป็น
จุดประสงค์การเรียนรู้กำหนดแยกเป็นความรู้ ทักษะ และเจตคติ	สอนแยกตามตัวชี้วัด รายตัว และจุดประสงค์ รายข้อ	เรียนรู้เป็นส่วนๆ ไม่เกิดการเรียนรู้ที่เป็นองค์รวม	ขาดสมรรถนะความสามารถในการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน
	สอนแยกส่วน โดยไปไม่ถึงการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ	ไม่มีประสบการณ์ในการฝึกใช้ความรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ	ขาดสมรรถนะความสามารถในการนำความรู้ไปใช้

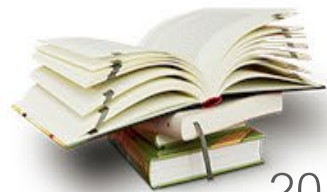

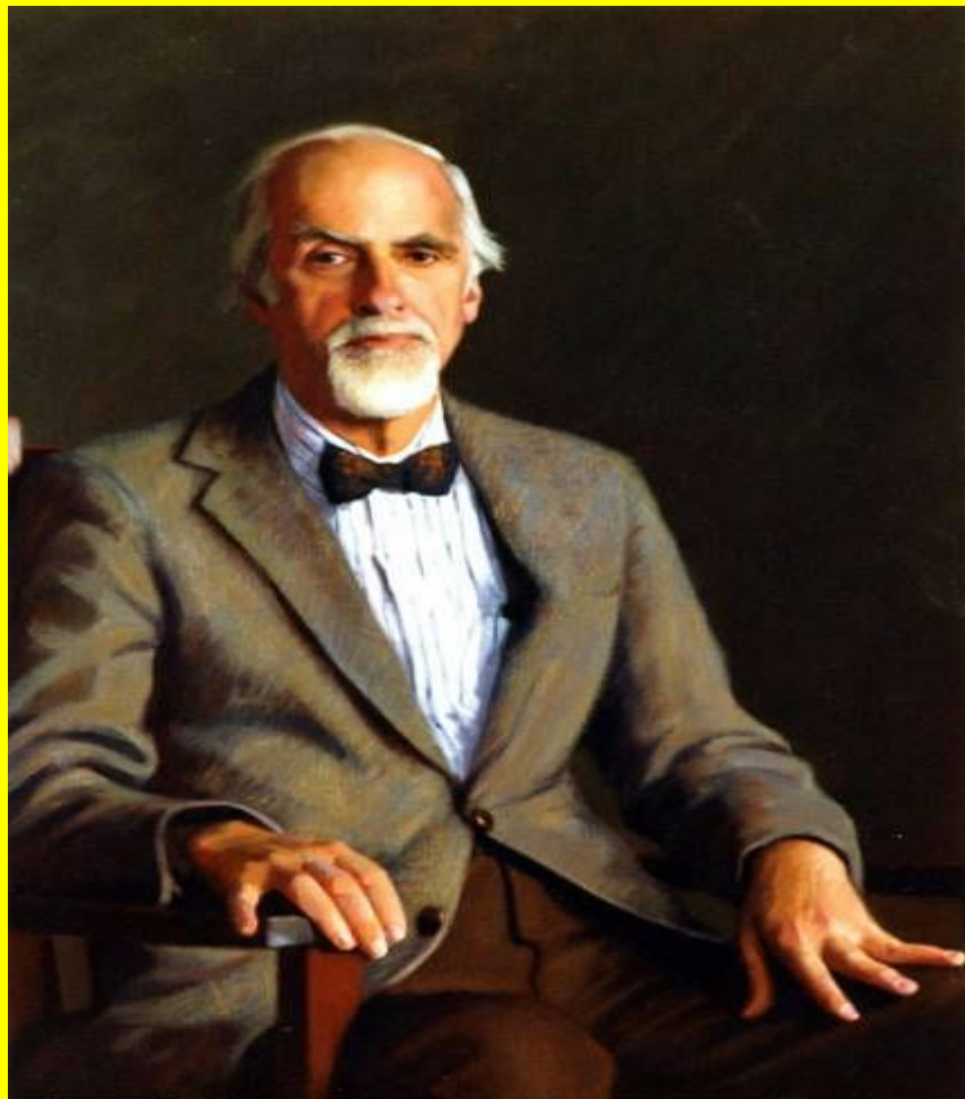
หลักสูตร	การสอนและการวัด ประเมินผล	การเรียนรู้ของผู้เรียน	คุณภาพผู้เรียน
ด้านการเรียน การสอน กำหนดให้ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	สอนเน้นเนื้อหาตามกรอบหลักสูตร ไม่สามารถออกแบบการสอนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	เรียนรู้แบบจดจำ ไม่เข้าใจ	ขาดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง จึงนำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้มาก
ส่งเสริมให้จัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning)	เวลาน้อย แต่เนื้อหา มาก จึงเน้นสอนป้อนความรู้ (spoon feeding)	ขาดโอกาสได้คิด ลงมือปฏิบัติ และประยุกต์ใช้ความรู้	- เป็นผู้เรียนที่เฉยชา (Passive learner) - ขาดความสามารถในการคิด การทำงานและการนำความรู้ไปใช้
- กำหนดให้ใช้รูปแบบ/วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย - กำหนดให้มีการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างตามความต้องการของผู้เรียนและบริบท	- ครูขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะการสอนด้วยวิธีการหลากหลาย จึงสอนตามความถนัด ความสะดวก หรือความเคยชิน - ครูยังสอนแบบ whole class ยังขาดความรู้และทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่าง	เรียนรู้ด้วยรูปแบบและวิธีการเดียวกันทั้งหมด ทั้ง ๆ ที่มี style การเรียนรู้ ความถนัดและความสามารถที่แตกต่างกัน	ผู้เรียนจำนวนมากไม่เกิดการเรียนรู้/ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย

หลักสูตร	การสอนและการวัด ประเมินผล	การเรียนรู้ของผู้เรียน	คุณภาพผู้เรียน
กำหนดให้ครูพัฒนาสมรรถนะ ๕ ประการให้แก่ผู้เรียน	ครูไม่เข้าใจ ขาดทั้งความรู้และทักษะในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน	ไม่ได้เรียนรู้ผลไม่ได้รับการฝึกนำความรู้ความเข้าใจ ทักษะต่างๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดสมรรถนะ	ไม่เกิดสมรรถนะตามที่กำหนด
ด้านการวัดและประเมินผล กำหนดให้วัดและประเมินตามตัวชี้วัดทุกตัว	- สอบทุกตัวชี้วัดใช้เวลามาก - เร่งสอนเพื่อให้ได้สอบตามตัวชี้วัด	- เครียด เพราะต้องสอบบ่อย - ใช้เวลาไปกับการท่องจำเพื่อนำไปสอบแทนที่จะได้ใช้เพื่อการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งขึ้น	- ขาดทักษะการคิดไตร่ตรอง มองย้อนและสะท้อนผล - เรียนเพื่อให้สอบผ่าน
	- ไม่ได้ประเมินองค์รวมของความรู้ความเข้าใจ สอบแยกตามตัวชี้วัดแต่ละตัว - ละเลยการประเมินทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะ เพราะขาดเครื่องมือวัด	- เรียนรู้แบบแยกส่วน ไม่เห็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่เรียน - ไม่ให้ความสนใจกับการพัฒนาคุณลักษณะ ค่านิยม หรือเจตคติ	- ไม่เห็นผลลัพธ์ที่เป็นองค์รวมของผู้เรียน - ใส่ใจเฉพาะเรื่องที่จะสอบแล้วได้คะแนน

สรุปสาเหตุหลักของปัญหาผู้เรียนด้อยคุณภาพ

การที่คุณภาพของผู้เรียนตกต่ำทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์และ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ก็เนื่องมาจาก**หลักสูตรเน้นความรู้**
เนื้อหาจำนวนมาก **ครูยังไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก**
อย่างมีคุณภาพ และยังไม่ถึงการจัดประสบการณ์ที่ช่วยให้ผู้เรียน
สามารถนำความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่ได้เรียนรู้แล้ว
ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ การทำงาน การปฏิบัติ
ตน การใช้ชีวิต และการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ **ส่งผลให้**
ผู้เรียนขาดสมรรถนะต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต
อันแสดงถึงความด้อยคุณภาพของผู้เรียน

การศึกษาที่แน่นยำ
การเรียนรู้เนื้อหา
ไม่เพียงพออีกต่อไปแล้ว
ในการดำรงชีวิตและ
การทำงานในโลกศตวรรษ
ใหม่ ภายใต้อิทธิพล
ใหม่ๆ”

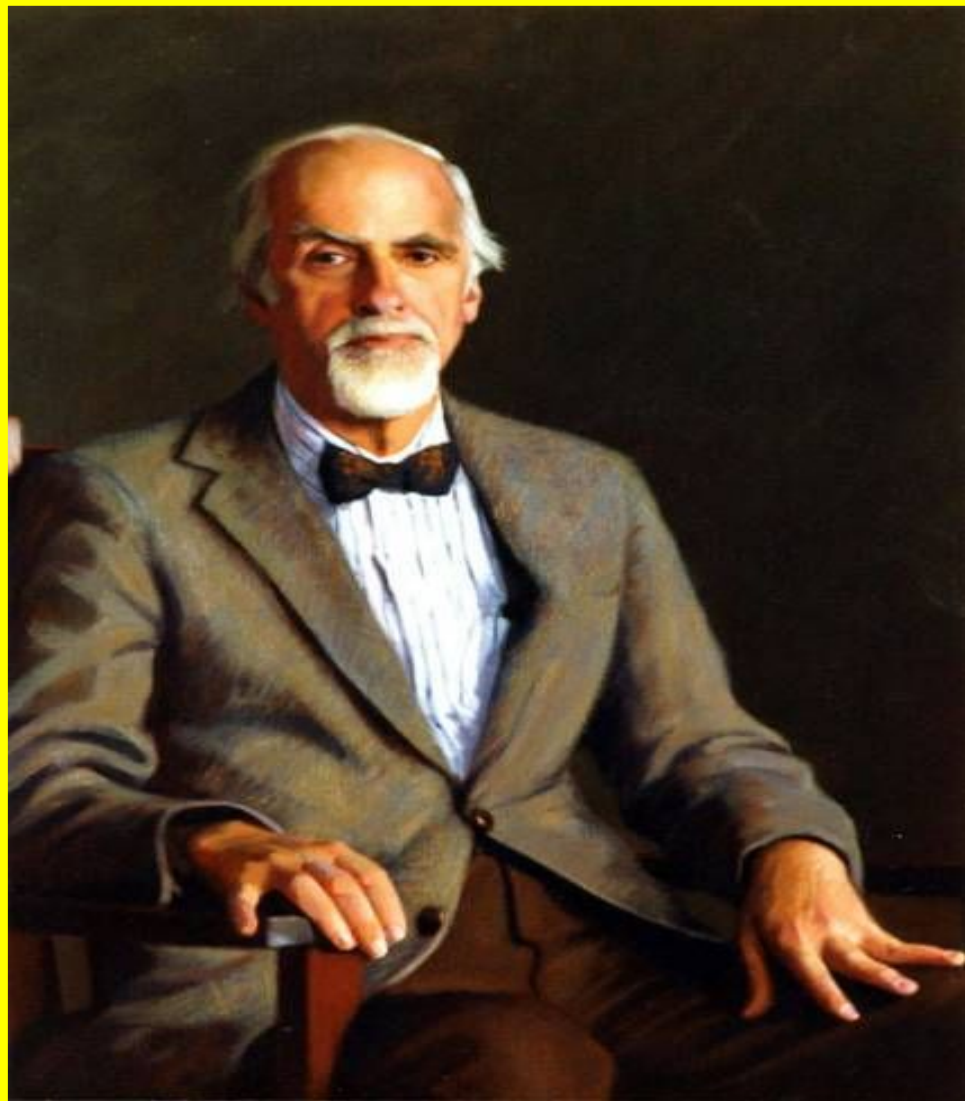

สิ่งที่เป็นอยู่

เด็กไทยส่วนใหญ่ได้รับความรู้จำนวนมาก แต่ยังไม่สามารถใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ต่อชีวิตได้เท่าที่ควร รวมทั้งยังขาดทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกปัจจุบันและอนาคต ทำให้มีขีดความสามารถต่ำในการแข่งขันกับนานาประเทศ ซึ่งจะกระทบต่อความอยู่รอดและความอยู่ดีของประชาชนและประเทศชาติ

สิ่งที่มีความจำเป็น

ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้แก่เด็กซึ่งเป็นอนาคตของชาติ ได้มีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนในการช่วยกันพัฒนาผู้เรียนในทุกระดับการศึกษา ให้เป็นผู้มีทักษะและสมรรถนะที่จำเป็น ทันต่อความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของโลก

สมรรถนะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของ
การทำงานที่ดีกว่าเชาวน์ปัญญา
(Intelligence) ที่จะเห็นได้ว่า **ผู้เรียนที่เรียน**
เก่งอาจไม่ประสบความสำเร็จในการทำงาน
เสมอไป แต่ผู้ที่ทำงานเก่งมักประสบ
ความสำเร็จสูงในการทำงาน เนื่องจาก
สามารถประยุกต์ใช้หลักการ วิธีการ ทักษะ
และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนมีอยู่ให้เกิด
ประโยชน์ในงานที่ทำ”

(David C. McClelland
แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด)

เนื่องจากหลักสูตร การสอนและ
การวัดประเมินผล แบบเดิม ยังไม่สามารถส่งผล
กระทบต่อกระบวนการเรียนรู้ และคุณภาพ
ผู้เรียน ตามที่พึงปรารถนา จึงจำเป็นต้องที่
จะต้องแสวงหาแนวคิด แนวทาง และวิธีการอื่น
ที่จะสามารถช่วยให้ได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ

What

สมรรถนะ : อะไร

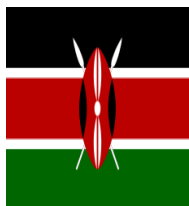
การศึกษาข้อมูลในระดับนานาชาติพบว่า....

-หลายประเทศมีปัญหาค้างคั่งกับประเทศไทย
และเลือกใช้แนวคิดการศึกษาฐานสมรรถนะในการ
พัฒนาผู้เรียน

-ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกต่างให้ความสำคัญกับการ
พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกแห่ง
ศตวรรษที่ ๒๑

ข้อมูลสนับสนุนการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ของไทย

ประเทศที่ปรับหลักสูตรเดิมไปสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะ

สาธารณรัฐเคนยา

หลักสูตรเดิมมีความเข้มงวดมากเกินไป มีแนวทางไม่หลากหลายที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถ

สาธารณรัฐรวันดา

หลักสูตรเน้นไปที่ความรู้มากกว่าทักษะที่จะนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติได้ เช่น การแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นความสามารถที่ตลาดแรงงานต้องการอย่างมาก

ข้อมูลสนับสนุนการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ของไทย

ประเทศที่ปรับหลักสูตรเดิมไปสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะ

รัฐ New York
ประเทศสหรัฐอเมริกา

หลักสูตรเดิมจัดการศึกษาให้เด็ก
เลื่อนจากชั้นหนึ่งสู่อีกชั้นหนึ่งได้ แต่ไม่
ประสบความสำเร็จในการพัฒนาทักษะ
ที่จำเป็นของผู้เรียน

รัฐ Alberta
ประเทศแคนาดา

มุ่งจัดการศึกษาเพื่อการทำงานในอนาคต
ได้ต้องมีหลักสูตรระดับจังหวัด ที่จัดการศึกษาให้
นักเรียนได้เริ่มต้นชีวิตที่ดีที่สุด และพัฒนาผู้เรียน
ให้สามารถดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ ได้ โดย
ประสบความสำเร็จ หลักสูตรจึงต้องสนองความ
ต้องการจำเป็นของผู้เรียน เป็นหลักสูตรที่มี
ความหมายสำหรับผู้เรียน และเอื้อต่อผู้เรียนทุกคน

ข้อมูลสนับสนุนการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ของไทย

ประเทศที่ปรับหลักสูตรเดิมไปสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะ

รัฐคูเวต

มุ่งยกระดับการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้เรียน และมุ่งเตรียมพลเมืองของชาติให้ไปสู่โลกกว้างได้ตั้งแต่ช่วงต้นศตวรรษที่ ๒๑

สหรัฐเม็กซิโก

มุ่งมั่นที่จะพัฒนาความชัดเจนระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาในการศึกษาขั้นพื้นฐานและมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการแสวงหาแนวทางการสอนที่ช่วยส่งเสริมสมรรถนะของผู้เรียนมากกว่าให้เรียนรู้ด้วยการท่องจำ

ข้อมูลสนับสนุนการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ของไทย

ประเทศที่ปรับหลักสูตรเดิมไปสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะ

สาธารณรัฐโปรตุเกส

เผชิญความท้าทายที่จะลดภาระเกี่ยวกับเนื้อหา โดยการนิยามใหม่เรื่อง **“การเรียนรู้ที่สำคัญจำเป็น”** โดยเน้นข้อเท็จจริงและสมรรถนะสำคัญที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นนักคิด

สาธารณรัฐเอสโตเนีย

ปรับการทดสอบและการประเมินที่จะช่วยให้เกิดความมั่นใจว่าสะท้อนเป้าหมายในหลักสูตรระดับชาติ ได้แก่ การบูรณาการความรู้และการปฏิบัติ รวมทั้งการเรียนรู้เชิงรุก

ประเทศในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้ความสำคัญ กับการพัฒนาสมรรถนะ

เขตบริหารพิเศษฮ่องกง
แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

- ความสามารถในการใช้ภาษา ๒ - ๓ ภาษา (Trilingual and bilingual Competency)
- ความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ในบริบทต่าง ๆ (T-shaped knowledge)
- ความรู้ในการควบคุมเทคโนโลยี (Knowledge to master and go Beyond Technologies)
- ความรู้ด้านภูมิศาสตร์เศรษฐกิจประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของสังคมประเทศชาติและโลก (Knowledge of the Geography, Economy, History, and Culture of Society, The Nation, and The World)

ประเทศในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีความสำคัญ กับการพัฒนาสมรรถนะ

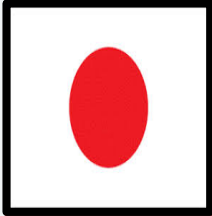

สาธารณรัฐสิงคโปร์

- การตระหนักรู้ตนเอง (Self- Awareness)
- การจัดการตนเอง (Self- Management)
- การตระหนักรู้ทางสังคม (Social Awareness)
- การจัดการด้านความสัมพันธ์ (Relationship Management)
- การตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ (Responsible Decision - Making)

ประเทศในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่สำคัญ กับการพัฒนาสมรรถนะ

ญี่ปุ่น

- การรู้ขั้นพื้นฐาน (Basic Literacy)
- ความสามารถในการคิด (Thinking Ability)
- ความสามารถเชิงปฏิบัติในการกระทำเพื่อโลก (Practical ability to act for The World)

ประเทศในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่สำคัญ กับการพัฒนาสมรรถนะ

สาธารณรัฐเกาหลีใต้

- ความสามารถในการจัดการตนเอง (Self-Management Competency)
- ความสามารถในการประมวลความรู้และข้อมูลสารสนเทศ (Knowledge/Information Processing Competency)
- ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking Competency)
- ความสามารถด้านสุนทรียศาสตร์ทางอารมณ์ (Aesthetic - Emotional Competency)
- ความสามารถในการสื่อสาร (Communication Skills)
- ความสามารถในการเป็นพลเมือง (Civic Competency)

ประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย และแอฟริกาใต้
ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะ

สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่
และไอร์แลนด์เหนือ

- ทักษะการสื่อสาร (Communication)
- ทักษะด้านตนเองและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Personal and Interpersonal Skills)
- ทักษะการจัดการข้อมูลสารสนเทศ (Managing Information)

ประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย และแอฟริกาใต้ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะ

สกอตแลนด์

- ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จ (Successful Learners)
- ความมั่นใจส่วนตัว (Confident Individuals)
- พลเมืองที่รับผิดชอบ (Responsible Citizens)
- จิตสาธารณะ (Effective Contributors)
- การมีสุขภาพที่ดี (Health and Wellbeing)
- ทักษะในการเรียน, ทักษะชีวิตและการทำงาน (Skills for Learning, Life and Work)
- การรู้หนังสือ (Literacy)
- การรู้เรื่องจำนวน (Numeracy)

ประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย และแอฟริกาใต้ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะ

สาธารณรัฐฟินแลนด์

- การคิดและการเรียนรู้ที่จะเรียน (Thinking and Learning to Learn)
- สมรรถนะทางวัฒนธรรม การปฏิสัมพันธ์ และการแสดงออกถึงการเป็นตัวของตัวเอง (Cultural Competence, Interaction, and Self- Expression)
- การดูแลตนเองและการจัดการกับชีวิตประจำวัน (Taking Care of Oneself and Managing Daily Life)
- ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีการสื่อสาร (Information and Communication Technology (ICT) Competence)
- ชีวิตการทำงานและการเป็นเจ้าของกิจการ (Working Life Competence and Entrepreneurship)
- การมีส่วนร่วมและการสร้างอนาคตที่ยั่งยืน (Participation, Involvement, and Building a Sustainable Future)

ประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย และแอฟริกาใต้ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะ

ราชอาณาจักรนอร์เวย์

- การสื่อสาร (Being able to Express oneself)
- การเขียน (Being able to express oneself in Writing)
- การใช้เครื่องมือดิจิทัล (Being able to use Digital Tools)
- การอ่าน (Being able to Read)
- การรู้เรื่องจำนวน (Being able to Develop Numeracy)

ประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย และแอฟริกาใต้ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะ

แคนาดา

- การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking)
- การคิดแก้ปัญหา (Problem solving)
- การจัดการข้อมูลสารสนเทศ (Managing Information)
- การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)
- การสื่อสาร (Communication)
- การร่วมมือ (Collaboration)
- สมรรถนะทางวัฒนธรรมและการเป็นพลโลก (Cultural and Global Citizenship)
- การเจริญเติบโตและมีความสุขเป็นอยู่ที่ดี (Personal Growth and Well-Being)

ประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย และแอฟริกาใต้ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะ

เครือรัฐออสเตรเลีย

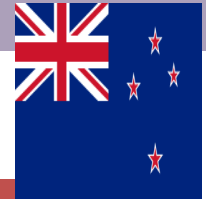

- การรู้หนังสือ (Literacy)
- ทักษะการคิด (Thinking Skills)
- ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)
- การจัดการตนเอง (Self- Management)
- การทำงานเป็นทีม (Teamwork)
- ความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Understanding)
- คุณธรรม จริยธรรมและความสามารถทางสังคม (Ethical Behavior and Social Competence)
- การรู้เรื่องจำนวน (Numeracy)
- เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT)
- ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)

ประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย และแอฟริกาใต้ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะ

นิวซีแลนด์

- การใช้ภาษา สัญลักษณ์และข้อความ (Using language, symbols and text)
- การจัดการตนเอง (Managing- Self)
- ความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Relating to Others)
- การมีส่วนร่วมและจิตสาธารณะ (Participating and Contributing)
- การคิด (Thinking)

ประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย และแอฟริกาใต้ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะ

สาธารณรัฐแอฟริกาใต้

- การระบุและแก้ปัญหา(Identify and Solve Problems)
- การทำงานร่วมกับผู้อื่น(Work effectively with Others)
- การรวบรวม แคราะห์ จัดระบบและประเมินข้อมูลสารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ (Collect, Analyze, Organize and Critically Evaluate Information)
- การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Communicate effectively)
- การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ (Use Science and Technology Effectively)
- การแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจเกี่ยวกับโลกในฐานะเป็นชุดของระบบที่เกี่ยวข้องกัน (Demonstrate Understanding of The World as a Set of Related Systems)
- พัฒนาเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (การไตร่ตรองและ หากลยุทธ์ในการเรียนที่มีประสิทธิภาพ เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ รักษาวัฒนธรรมและมีจริยธรรม

ข้อเสนอจากการรายงานของ PISA

“

“

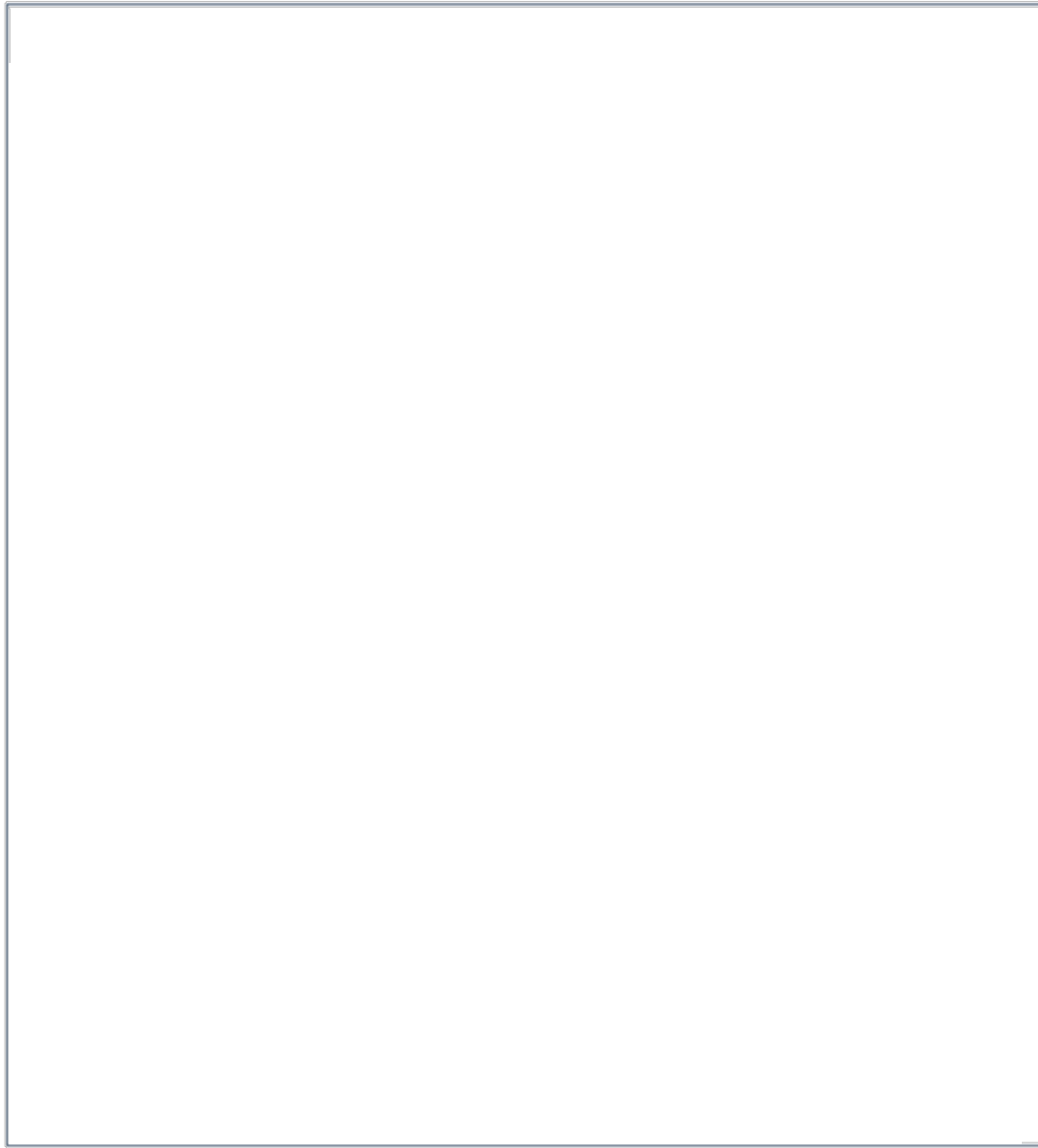
จากการประเมินความรู้และทักษะของผู้เรียนในเรื่อง

การอ่าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการแก้ปัญหา พบว่า **ความสำเร็จ**
ในชีวิตของนักเรียนขึ้นอยู่กับระดับของสมรรถนะของผู้เรียน (students'
success in life depend on a much wider range of
competencies)

ในโลกยุคใหม่ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น มีความท้าทายมากขึ้น ใน
สภาพการณ์เช่นนี้ **สมรรถนะ**ของบุคคลที่จะพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่ต้องการก็
จะมีความซับซ้อนมากขึ้น **มิใช่เป็นเพียงทักษะ**ที่เคยกำหนดไว้แต่เดิม

THE CONCEPTUAL FRAMEWORK OF “COMPETENCY”

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับ “สมรรถนะ”

THE CONCEPTUAL FRAMEWORK OF “COMPETENCY”

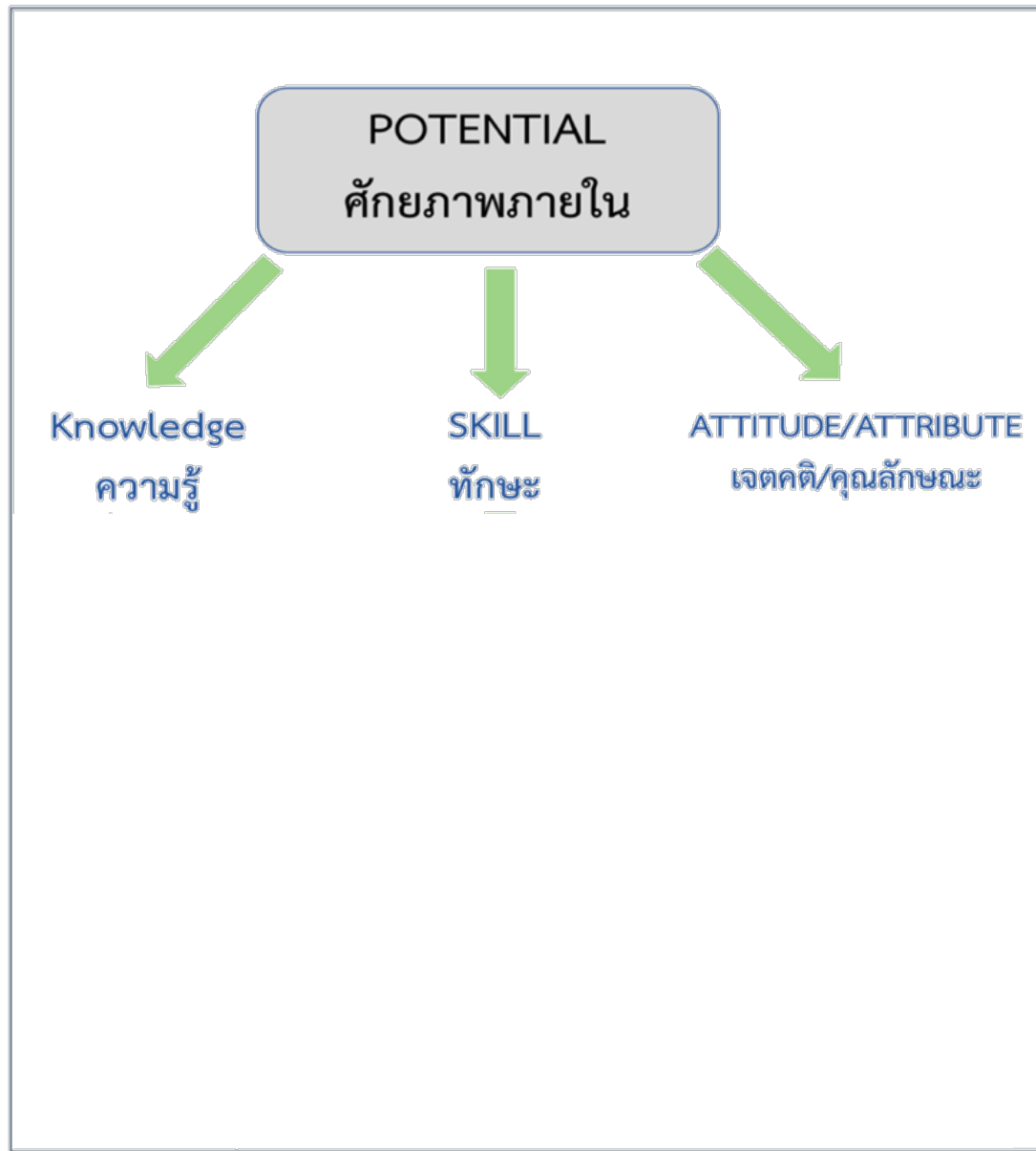
กรอบแนวคิดเกี่ยวกับ “สมรรถนะ”

POTENTIAL

ศักยภาพภายใน

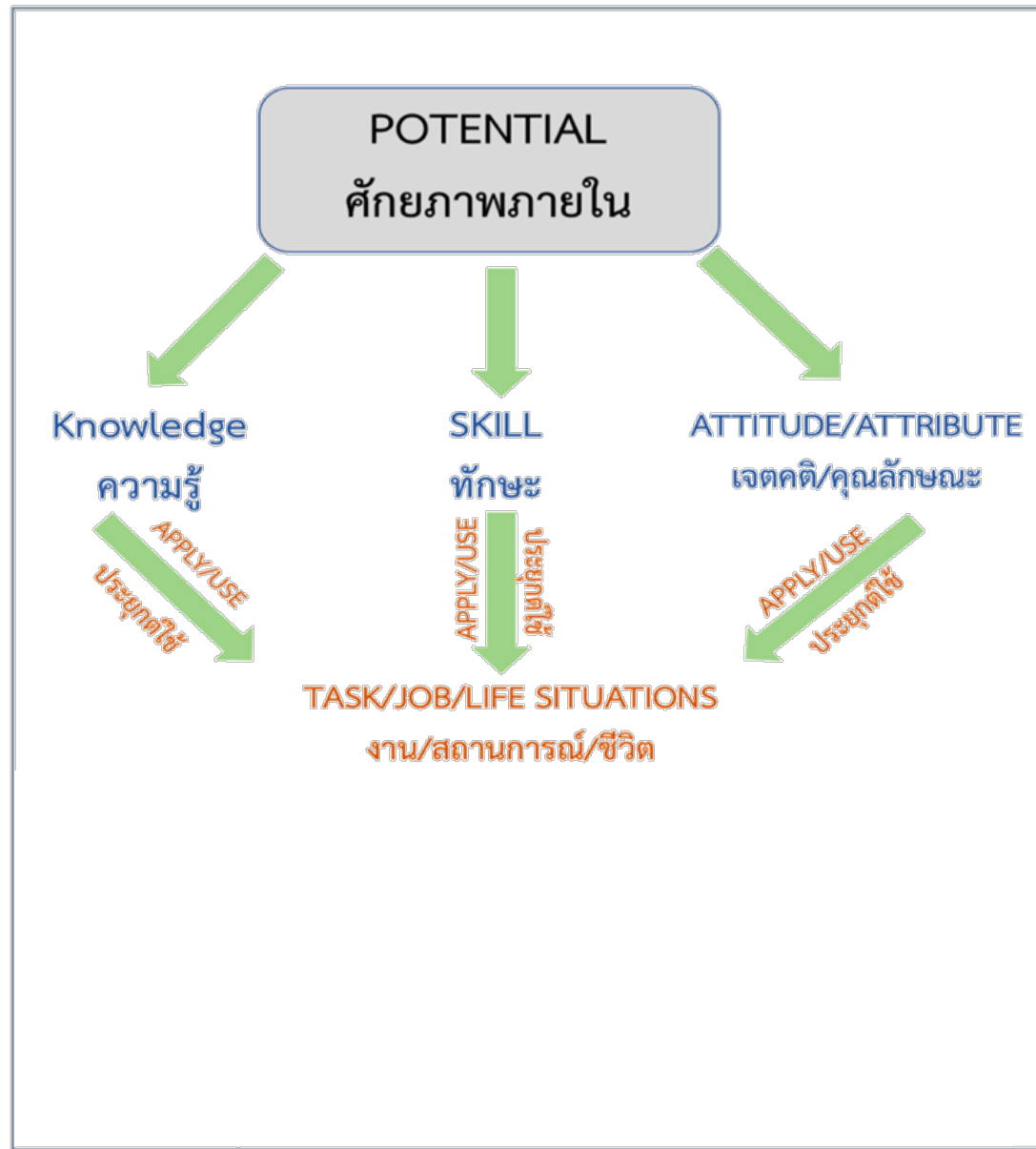
THE CONCEPTUAL FRAMEWORK OF “COMPETENCY”

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับ “สมรรถนะ”

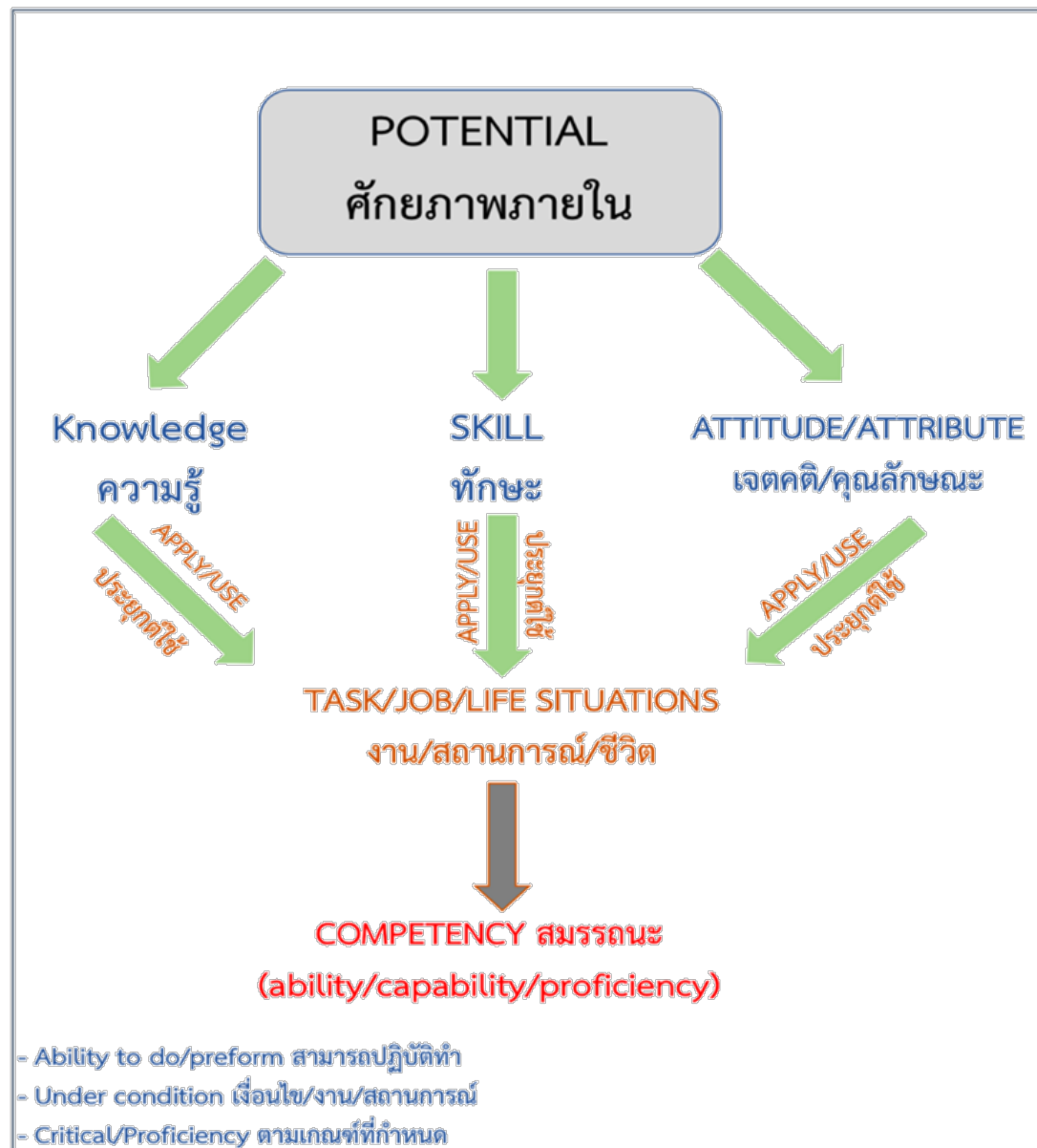
THE CONCEPTUAL FRAMEWORK OF “COMPETENCY”

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับ “สมรรถนะ”

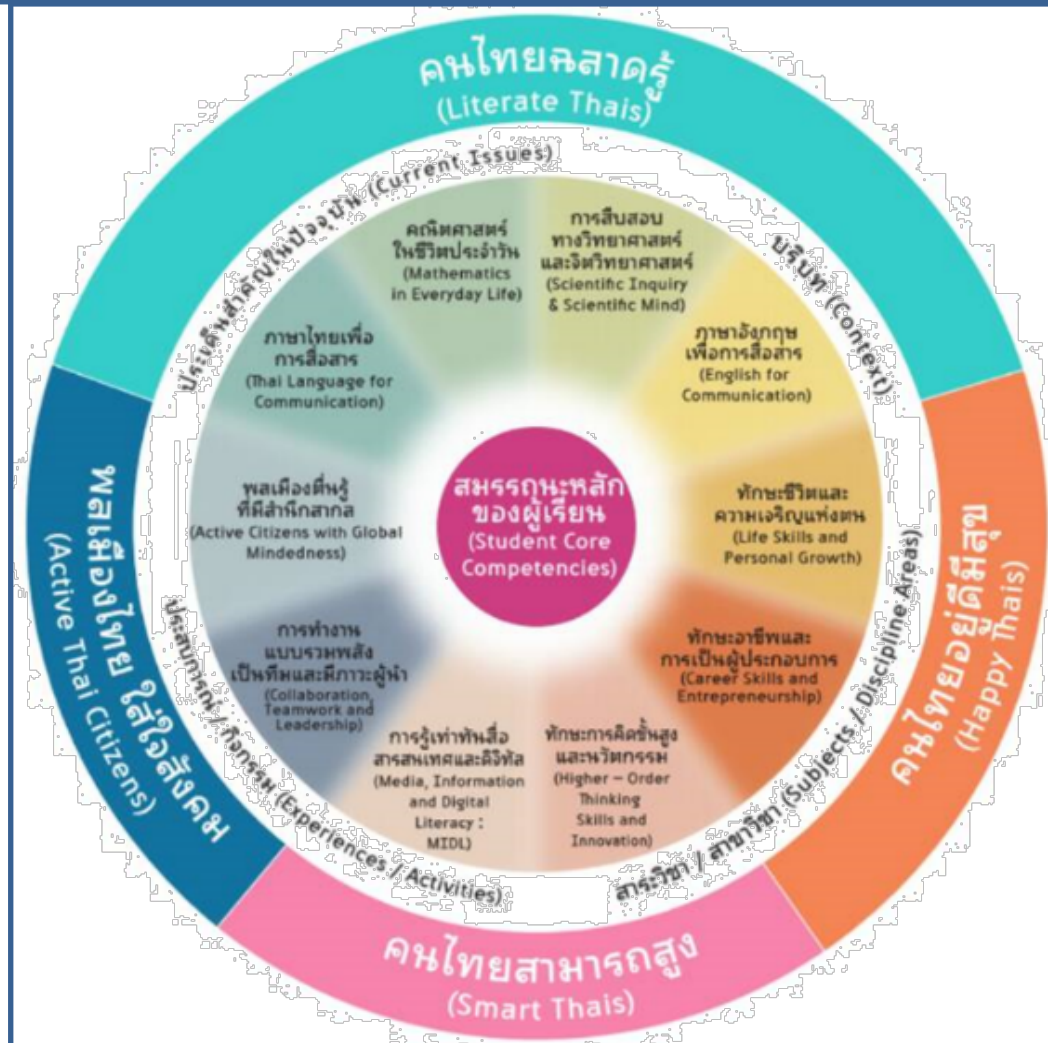
THE CONCEPTUAL FRAMEWORK OF “COMPETENCY”

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับ “สมรรถนะ”

ตอนที่ ๒

การศึกษาความ
เป็นไปได้ของการจัด
การศึกษาฐาน
สมรรถนะ
(CBE)ในประเทศไทย

โครงการวิจัยและพัฒนากรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น สำหรับหลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอบโจทย์

๑. เด็กไทยควรมีสมรรถนะอะไรที่จำเป็นสำหรับชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑
๒. มีแนวทางอะไรบ้างที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะที่ต้องการ
๓. มีความเป็นไปได้เพียงใดที่โรงเรียนไทยและครูไทยจะสามารถพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดฐานสมรรถนะ
๔. จะมีอุปสรรคหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องอะไรบ้าง

พัฒนากรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียน
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (จbm.๖)

พัฒนากรอบสมรรถนะหลัก ผู้เรียน
ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.๑-๓)

พัฒนาแนวทางการนำกรอบ
สมรรถนะหลักสู่การพัฒนาผู้เรียน

ทดลองใช้ในโรงเรียนสังกัด สพฐ. กทม.
สช. อปท. สกอ. ๖ โรงเรียน

โรงเรียนเครือข่าย
ร่วมทดลอง
๑๘ โรงเรียน

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน
และการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ

รายการสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓

คนไทยฉลาดรู้ (Literate Thais)

สมรรถนะที่ ๑ ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (Thai Language for Communication)

สมรรถนะที่ ๒ คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน (Mathematics in Everyday Life)

สมรรถนะที่ ๓ การสืบสอบทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์

(Scientific Inquiry and Scientific Mind)

สมรรถนะที่ ๔ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English for Communication)

รายการสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ (ต่อ)

คนไทยอยู่ดีมีสุข (Happy Thais)

สมรรถนะที่ ๕ ทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน

(Life Skills and Personal Growth)

สมรรถนะที่ ๖ ทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ

(Career Skills and Entrepreneurship)

คนไทยสามารถสูง (Smart Thais)

สมรรถนะที่ ๗ ทักษะการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม

(Higher-order Thinking Skills and Innovation)

สมรรถนะที่ ๘ การรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล

(Media, Information and Digital Literacy)

รายการสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ (ต่อ)

พลเมืองไทยใส่ใจสังคม (Active Thai Citizen)

สมรรถนะที่ ๙ การทำงานแบบรวมพลัง เป็นทีม และมีภาวะผู้นำ
(Collaboration, Teamwork and Leadership)

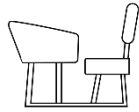
สมรรถนะที่ ๑๐ พลเมืองตื่นรู้ที่มีสำนึกสากล
(Active Citizen with Global Mindedness)

คนไทยสามารถสูง SMART THAIS

คิดรอบคอบ พิจารณารอบด้าน สู่การแก้ปัญหา
พัฒนานวัตกรรม รู้เท่าทันตนเอง เท่าทันสื่อ เท่าทันสังคม

คนไทยอยู่ดีมีสุข

HAPPY THAIS

-รู้จักตน พึ่งพาตน เป็นคนสุขง่าย
ใฝ่ความดี มีสุนทรีย์ มีวินัย ใส่ใจ
เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียงและ
สมดุล

-มีทักษะการทำงาน สร้างพื้นฐาน
อาชีพตามถนัด บริหารจัดการ
ประกอบการอย่างสร้างสรรค์และ
ใส่ใจสังคม *

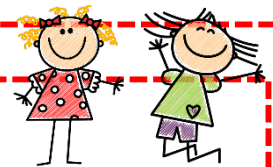

ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ของการศึกษา

คนไทยฉลาดรู้

LITERATE THAIS

-ใช้ภาษาสื่อความคิดอย่างสร้างสรรค์ ผูกพันและภาคภูมิใจ
ในความเป็นไทย ติดต่อสัมพันธ์ไทย-สากล
-ใช้ตรรกะคณิต-วิทยาในชีวิต พิชิตปัญหา

พลเมืองไทยใส่ใจสังคม

ACTIVE THAI CITIZEN

รวมพลังทำงาน

ร่วมกิจการสาธารณะ

มีภาวะผู้นำ มีสัมพันธ

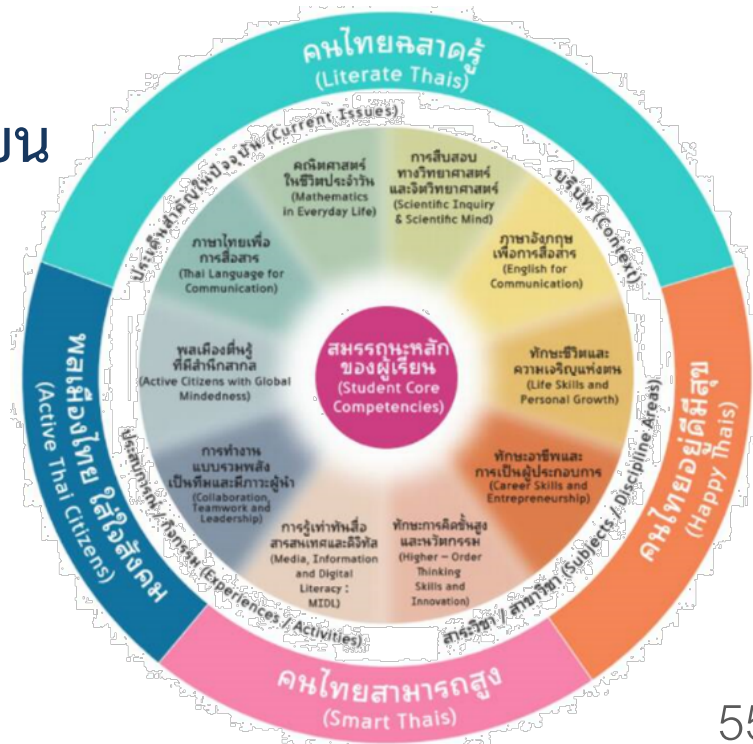
อันดี เคารพศักดิ์ศรีและ

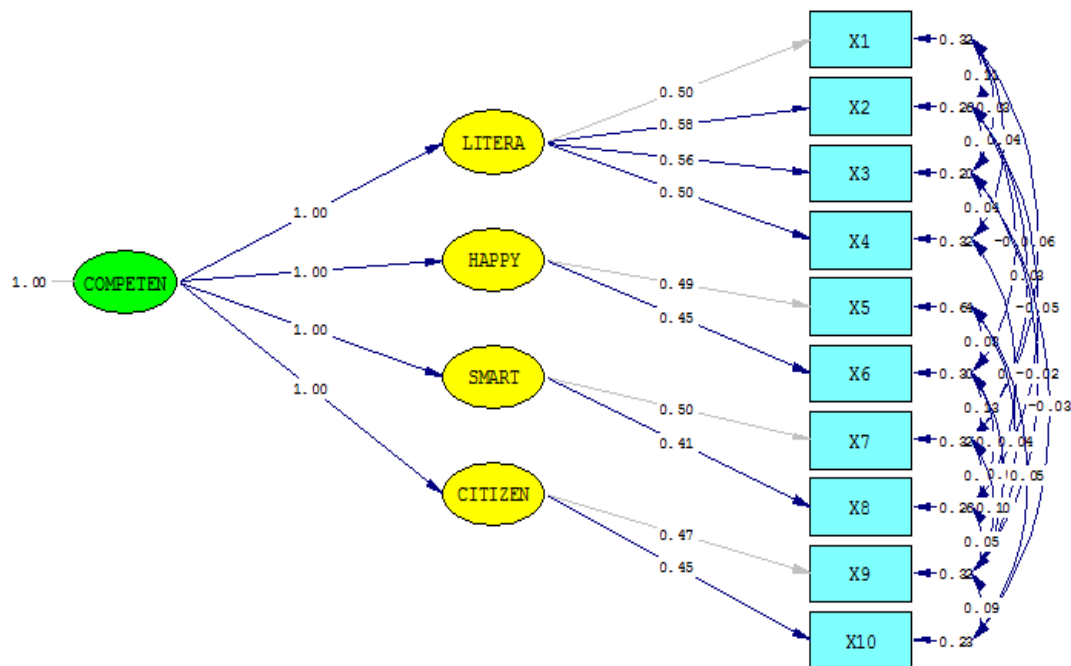
ความแตกต่าง สร้างความ
เป็นธรรม

จัดทำขึ้นบนฐานของการศึกษา วิเคราะห์
สังเคราะห์เอกสาร และมีความสอดคล้องกับ
หลักการ ๖ ประการ คือ สามารถตอบสนองต่อ

๑. นโยบายและความต้องการระดับชาติ
๒. ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑
๓. ศาสตร์พระราชา พระราโชบาย พระราชดำริ
๔. เอกลักษณ์ความเป็นไทย
๕. พัฒนาการตามวัยและความแตกต่างของผู้เรียน
๖. มาตรฐานสากล

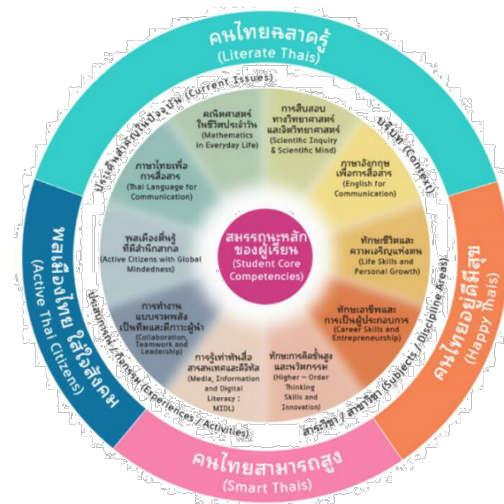
ผ่านการตรวจสอบโดยกลุ่ม
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสมรรถนะ
และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ
พิจารณาภาพรวมและได้รับการ
ยอมรับ

Chi-Square=14.72, df=13, P-value=0.32546, RMSEA=0.008

โมเดลโครงสร้างสมรรถนะของผู้เรียนที่
สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

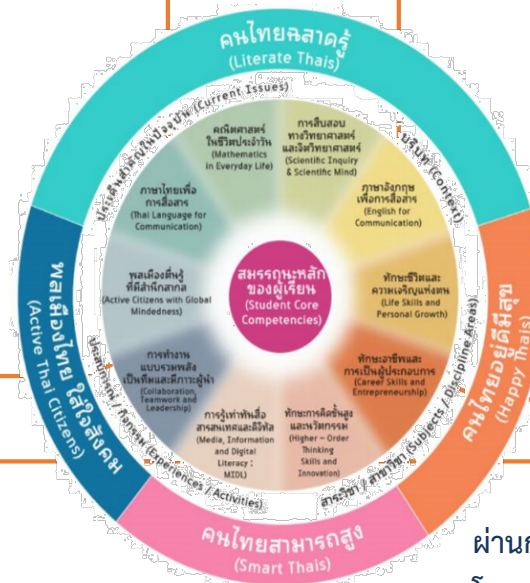

ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบสมรรถนะ
หลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้วิธีการ
วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ด้วย
โปรแกรมลิสเรล และพบว่าโมเดลนี้
มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถนำไปใช้อธิบายสมรรถนะของ
ผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นได้

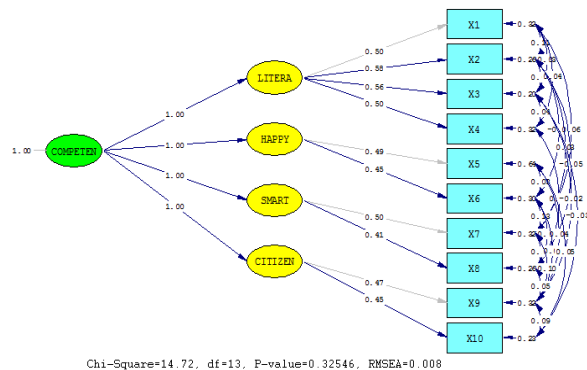
จัดทำขึ้นบนฐานของการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสาร และมีความสอดคล้องกับหลักการ ๖ ประการ คือ สามารถตอบสนองต่อ

๑. นโยบายและความต้องการระดับชาติ
๒. ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑
๓. ศาสตร์พระราชา พระราโชบาย พระราชดำริ
๔. เอกลักษณ์ความเป็นไทย
๕. พัฒนาการตามวัยและความแตกต่างของผู้เรียน
๖. มาตรฐานสากล

ผ่านการตรวจสอบโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะสมรรถนะ และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาภาพรวมและได้รับการยอมรับ

โมเดลโครงสร้างสมรรถนะของผู้เรียนที่ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของ โมเดลโครงสร้างองค์ประกอบสมรรถนะ หลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้วิธีการ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ด้วย โปรแกรมลิสเรล และพบว่าโมเดลนี้ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถนำไปใช้อธิบายสมรรถนะของ ผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นได้

๑. การพัฒนากรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(จบ ม.๖) ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลลัพธ์ : ได้กรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พร้อมทั้งสมรรถนะย่อยแต่ละสมรรถนะหลัก

๒. การพัฒนากรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.๑-๓)

ผลลัพธ์ : ได้กรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น ๑๐ สมรรถนะ
พร้อมทั้งสมรรถนะย่อย ของแต่ละสมรรถนะหลัก

การวิจัย

๓. การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ

ผลลัพธ์ : ได้แนวทางการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ ๖ แนวทาง

๔. การทดลองนำกรอบสมรรถนะหลักสู่การพัฒนาผู้เรียนในระดับประถมศึกษา
ตอนต้น

ผลลัพธ์ : ผลการทดลองในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง ๖ โรงเรียน และโรงเรียนเครือข่าย
๑๘ โรงเรียน

สรุปว่า การวิจัยได้ผลตามภาพ

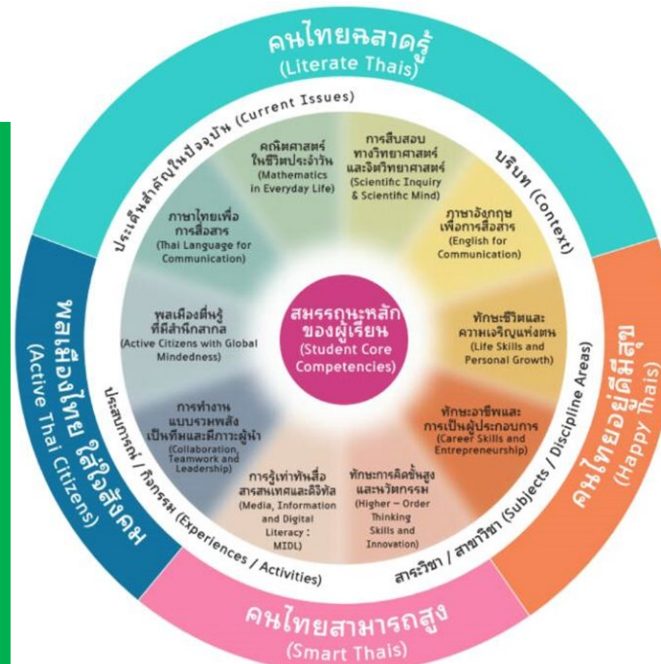
การวิจัย

ภาพเด็กไทยที่ต้องการ

๑. คนไทยฉลาดรู้ (Literate Thais)
๒. คนไทยอยู่ดีมีสุข (Happy Thais)
๓. คนไทยสามารถสูง (Smart Thais)
๔. พลเมืองที่ใส่ใจสังคม (Active Thai Citizens)

สมรรถนะหลักผู้เรียน

๑. ด้านภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร
๒. ด้านคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน
๓. ด้านการสืบสอบวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์
๔. ด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
๕. ด้านทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน
๖. ด้านทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ
๗. ด้านทักษะการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม
๘. ด้านการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล
๙. ด้านการทำงานแบบรวมพลัง เป็นทีม และภาวะผู้นำ
๑๐. ด้านการเป็นพลเมืองตื่นรู้ที่มีสำนึกสากล

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน
(Confirmatory factor Analysis)

ด้วยโปรแกรมลิสเรล

พบว่าโมเดลนี้มีความสอดคล้อง
กับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถนำไปใช้
อธิบายสมรรถนะของผู้เรียนระดับ
ประถมศึกษาตอนต้นได้

แนวทางการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ

- แนวทางที่ ๑ ใช้งานเดิมเสริมสมรรถนะ
- แนวทางที่ ๒ ใช้งานเดิมต่อเติมสมรรถนะ
- แนวทางที่ ๓ ใช้รูปแบบการเรียนรู้สู่การพัฒนาสมรรถนะ
- แนวทางที่ ๔ สมรรถนะเป็นฐานผลงานตัวชี้วัด
- แนวทางที่ ๕ บูรณาการผลงานหลายสมรรถนะ
- แนวทางที่ ๖ สมรรถนะชีวิตในกิจวัตรประจำวัน

ตัวอย่างกรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.๑ – ๓)

ทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน (Life Skills and Personal Growth)

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป. ๑ – ๓)
คำอธิบาย รู้จักตนเอง พึ่งตนเอง และดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถบริหารจัดการเรื่องของตนเองได้อย่างสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีสุขภาพแข็งแรง เป็นคนดี มีวินัย มีสุนทรียภาพ ชื่นชมในความงามรอบตัว มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีบุคลิกความเป็นไทย ฝานความเป็นสากล ทะนุบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรมของชาติ และธำรงเอกลักษณ์ความเป็นไทย สร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น รับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและสังคม พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถเผชิญปัญหา แก้ปัญหา ยอมรับผลที่เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งสามารถนำตนเองในการเรียนรู้ พัฒนาตนเองและพัฒนาชีวิตให้มีความสุข ความเจริญ ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน	คำอธิบาย รู้จักตนเอง พึ่งตนเองและดูแลตนเองได้เหมาะสมตามวัย มีสุขนิสัยในการทำกิจวัตรประจำวัน สามารถป้องกันตนเองจากภัยต่าง ๆ ควบคุมอารมณ์ของตนได้ และปรับตัวให้เล่น เรียน และทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อน ๆ ได้ มีสัมมาคารวะ และปฏิบัติตนต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับบทบาทของตน ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อตกลงของครอบครัว และโรงเรียน รับผิดชอบในหน้าที่ของตน สามารถคิดหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตน และลองแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีสุนทรียภาพในความงามรอบตัว และเข้าร่วมในกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมของสังคม

ตัวอย่าง กรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.๑ – ๓)

ทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน (Life Skills and Personal Growth)

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป. ๑ – ๓)

สมรรถนะ

๑. รู้จักตนเอง พึ่งตนเอง และกำหนดเป้าหมายชีวิตตามความสามารถและความถนัดของตนเอง วางแผนและดำเนินชีวิตตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อไปสู่เป้าหมาย
๒. มีวินัยในการดูแลจัดการตนเองให้มีสุขภาพทางกายที่ได้อย่างสมดุลกับสุขภาพด้านอื่น ๆ โดยมีสุขภาพแข็งแรง กิน อยู่ ดู ฟัง เป็น ปกป้องตนเองให้ปลอดภัยจากภัยต่าง ๆ ทั้งโรคภัย อุบัติภัย ภัยธรรมชาติ ภัยทางเพศ ภัยจากสิ่งเสพติดและอบายมุขต่าง ๆ รวมทั้งภัยจากสื่อ สารสนเทศ และเทคโนโลยี

๓. ควบคุมอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมให้แสดงออกอย่างเหมาะสม รักษาบุคลิกภาพความเป็นไทยผสมผสานกับสากลอย่างกลมกลืน

๔. เป็นคนดี สามารถแยกแยะสิ่งดีชั่วถูกผิด มีความกล้าหาญเชิงจริยธรรม ยืนหยัดในการทำสิ่งที่ถูกต้อง น้อมนำหลักศาสนาที่ตนยึดถือมาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิต

๕. รักษาระเบียบวินัยของสังคม สร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่นรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและสังคม

๖. มีสุนทรียภาพ ชื่นชมความงามในธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมและรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้ดำรงต่อไป

๗. พร้อมรับความเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัว เผชิญปัญหา แก้ปัญหา ยอมรับผลที่เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว

๘. สร้างแรงจูงใจและนำตนเองในการเรียนรู้ เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ โดยใช้ทักษะการเรียนรู้ หลากหลาย ทั้งทักษะการเรียนรู้ ทักษะการสืบค้นข้อมูล ทักษะการสืบสอบ ทักษะการสร้างความรู้และนวัตกรรม รวมทั้งทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและชีวิต

สมรรถนะ

๑. รู้จักตนเอง บอกสิ่งที่สามารถทำได้ และสิ่งที่ทำไม่ได้ บอกได้ว่าตนชอบ ไม่ชอบอะไร บอกความคิด ความรู้สึกความต้องการ และปัญหาของตนได้

๒. มีวินัยในการปฏิบัติตามสุขบัญญัติ ทำกิจวัตรประจำวันทั้งการกิน เล่น เรียน ช่วยทำงาน พักผ่อน นอนหลับอย่างพอดี พอเหมาะกับวัย

๓. ระมัดระวังตนเองจากภัยต่าง ๆ บอก หรือถามครู หรือผู้ใหญ่ในเรื่องที่ไม่รู้ ไม่แน่ใจ ก่อนตัดสินใจ

๔. ควบคุมอารมณ์ ปรับตัว ร่วมเล่นและเรียนกับเพื่อนๆ ได้ รู้จักแบ่งปัน สามารถแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี

๕. ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและข้อตกลงของครอบครัวและโรงเรียน รวมทั้งมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่และปฏิบัติตนต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

๖. ละเว้นการกระทำที่ไม่ควรทำ และตั้งใจทำความดี หรือช่วยคนในครอบครัว และผู้อื่น

๗. เข้าร่วมในกิจกรรมทางศิลปะ นาฏศิลป์ ดนตรี นันทนาการ กีฬา รวมทั้งการชื่นชมธรรมชาติรอบตัว และการเข้าร่วมในกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรม

๑. กรอบสมรรถนะที่
พัฒนาขึ้น มีโครงสร้าง
องค์ประกอบสอดคล้องกับข้อมูล
เชิงประจักษ์ที่เก็บจากนักเรียนทั่ว
ประเทศ

๒. แนวทางการจัดการเรียนการสอนฐาน
สมรรถนะ ๖ แนวทาง สามารถนำไปใช้ได้ดีในการ
พัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะทั้ง

๑๐ สมรรถนะ โดยพบว่า

- ▶ ครูส่วนใหญ่ นำแนวทางที่ ๑ - ๓ ไปใช้
- ▶ การใช้ ๖ แนวทางทำให้ครูออกแบบ
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสนุกสนาน ได้ลง
มือปฏิบัติผ่านสถานการณ์ที่มีความหมายซึ่งส่งผล
ต่อผู้เรียน สนใจการเรียนรู้ เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น
- ▶ แนวทางที่ ๕ และ ๖ จะส่งผลต่อการ
เรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่าง สาระ สมรรถนะต่าง ๆ
และทำให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถนะได้ดี

ข้อค้นพบที่สำคัญ

๓. ครูที่ร่วมทดลองส่วนใหญ่ยังคงนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ ไปใช้อย่างต่อเนื่อง แม้ การทดลองจะจบลงเนื่องจากเห็นความเปลี่ยนแปลงในห้องเรียน และผู้เรียน

๔. ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อความสำเร็จในการทำงานของครูเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน มี ๓ ประการ

- **การสร้างความเข้าใจสมรรถนะ** และ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะแก่ครูผู้สอนที่ชัดเจนใน ลักษณะการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่เชื่อมโยง สอดคล้องกับบริบทการทำงาน และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
- **การสนับสนุนทางวิชาการของผู้บริหาร** และนักวิชาการทั้งภายใน และภายนอก โดยเฉพาะ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การเลือกสื่อ /การใช้สื่อ และการวัดและประเมินผล
- **การเรียนรู้ร่วมกันของครู**ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ข้อค้นพบสำคัญ

ตอนที่ ๓

สมรรถนะคืออะไร
สมรรถนะสำคัญมีอะไรบ้าง
ตัวอย่างการมีสมรรถนะ

ทักษะ (Skill)

องค์ความรู้ (Knowledge)

ค่านิยมสังคม (Social Value)

ภาพลักษณ์ภายใน (Self Image)

อุปนิสัย (Trait)

แรงจูงใจ (Motive)

แนวคิดเกี่ยวกับ สมรรถนะ

ศาสตราจารย์ เดวิด แมคเคลเลน (David McClelland , ๑๙๗๐) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้ศึกษาคุณสมบัติและคุณลักษณะของนักธุรกิจและผู้บริหารระดับสูงที่ประสบความสำเร็จในองค์กรชั้นนำพบว่า *ประวัติ และผลลัพธ์ทางการศึกษาที่ดีเด่นของบุคคลไม่ได้เป็นปัจจัยที่จะชี้ว่าบุคคลนั้นๆจะประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานเสมอไป*

หากต้องประกอบด้วยคุณลักษณะอื่น ๆ เช่น

- ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- ความสามารถในการสื่อสาร
- การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

“พฤติกรรมแห่งความสำเร็จซึ่งถูกขับเคลื่อนโดยคุณลักษณะส่วนลึกภายในของคนนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญมากกว่า ความสามารถของสิ่งที่เรียนรู้มาจากระบบการศึกษาทั่วไป”

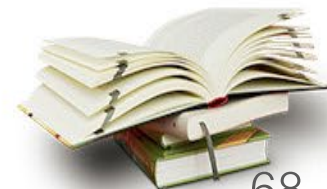

องค์ประกอบของสมรรถนะ

สมรรถนะบุคคลตามแนวคิดของ เดวิด แมคเคลเลน (David McClelland) เกิดจากองค์ประกอบที่สำคัญ ๕ ประการดังนี้

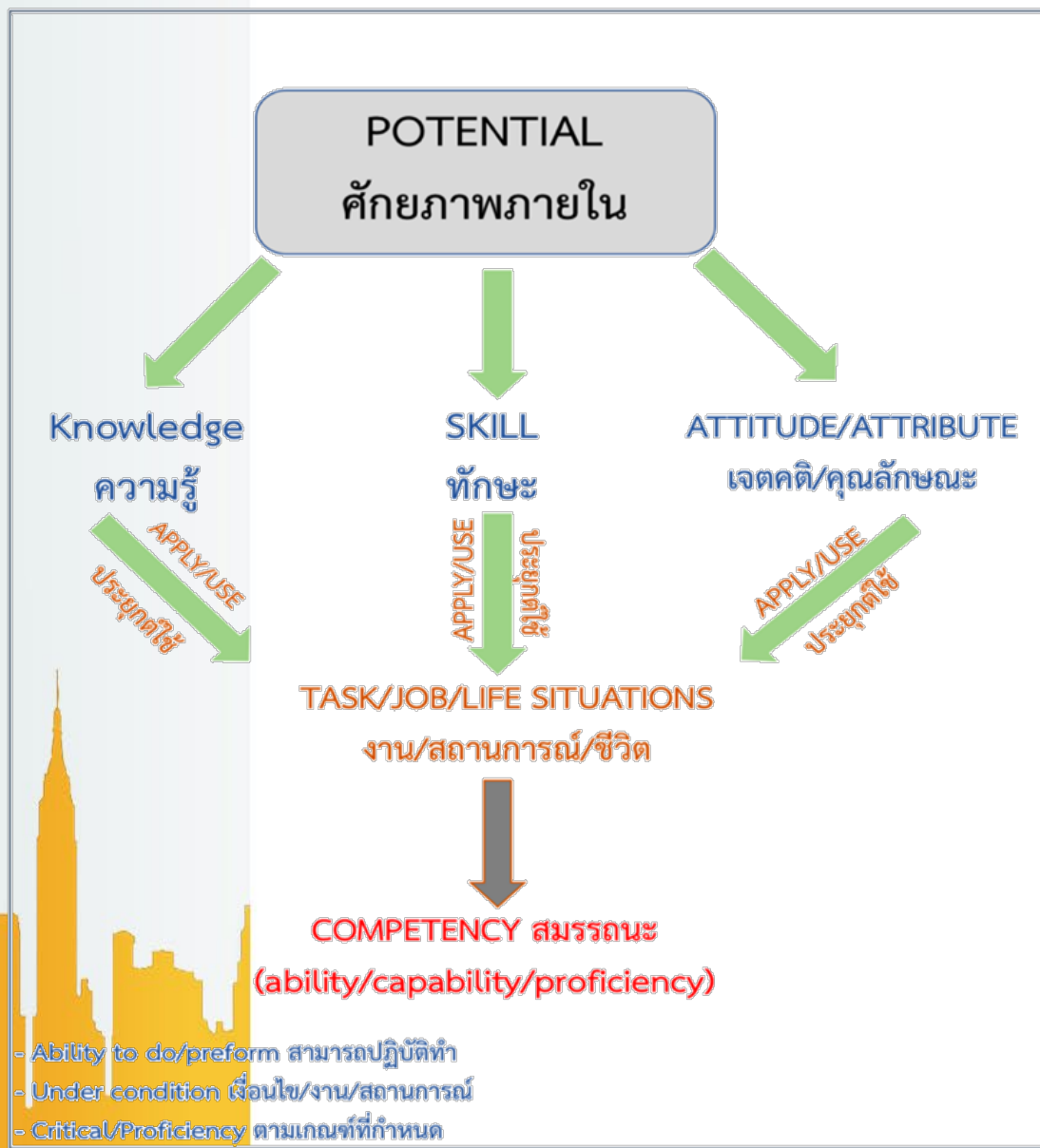
- ๑.ทักษะ (Skill) หมายถึง สิ่งที่บุคคลกระทำได้ดี และฝึกปฏิบัติจนชำนาญ เช่น ทักษะการอ่าน
- ๒.ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความรู้เฉพาะด้านของบุคคล เช่น ความรู้ด้านภาษาอังกฤษ ความรู้ด้านการบริหารสถานศึกษา
- ๓.ทัศนคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง (Self-Concept) เช่น คนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confident) จะเชื่อว่าตนเองสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้
- ๔.บุคลิกประจำตัวบุคคล (Trait) เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลนั้น ๆ เช่น เป็นคนที่น่าเชื่อถือ ไว้วางใจได้ มีคุณลักษณะเป็นผู้นำ
- ๕.แรงจูงใจ หรือแรงขับภายใน (Motive) ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่สิ่งที่เป็นเป้าหมาย เช่น บุคคลที่มุ่งผลสำเร็จ (Achievement Orientation) จะพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย และปรับปรุงวิธีการทำงานของตนเองตลอดเวลา

องค์ประกอบทั้ง ๕ ประการที่รวมกันเป็น
คุณลักษณะเฉพาะของบุคคลและก่อให้เกิดสมรรถนะ

THE CONCEPTUAL FRAMEWORK OF “COMPETENCY”

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับ “สมรรถนะ”

สรุปได้ว่า

สมรรถนะเป็นความสามารถของบุคคลในการใช้ความรู้ ทักษะเจตคติ และคุณลักษณะที่ตนมีอยู่ในการทำงาน หรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จในระดับใด ระดับหนึ่ง

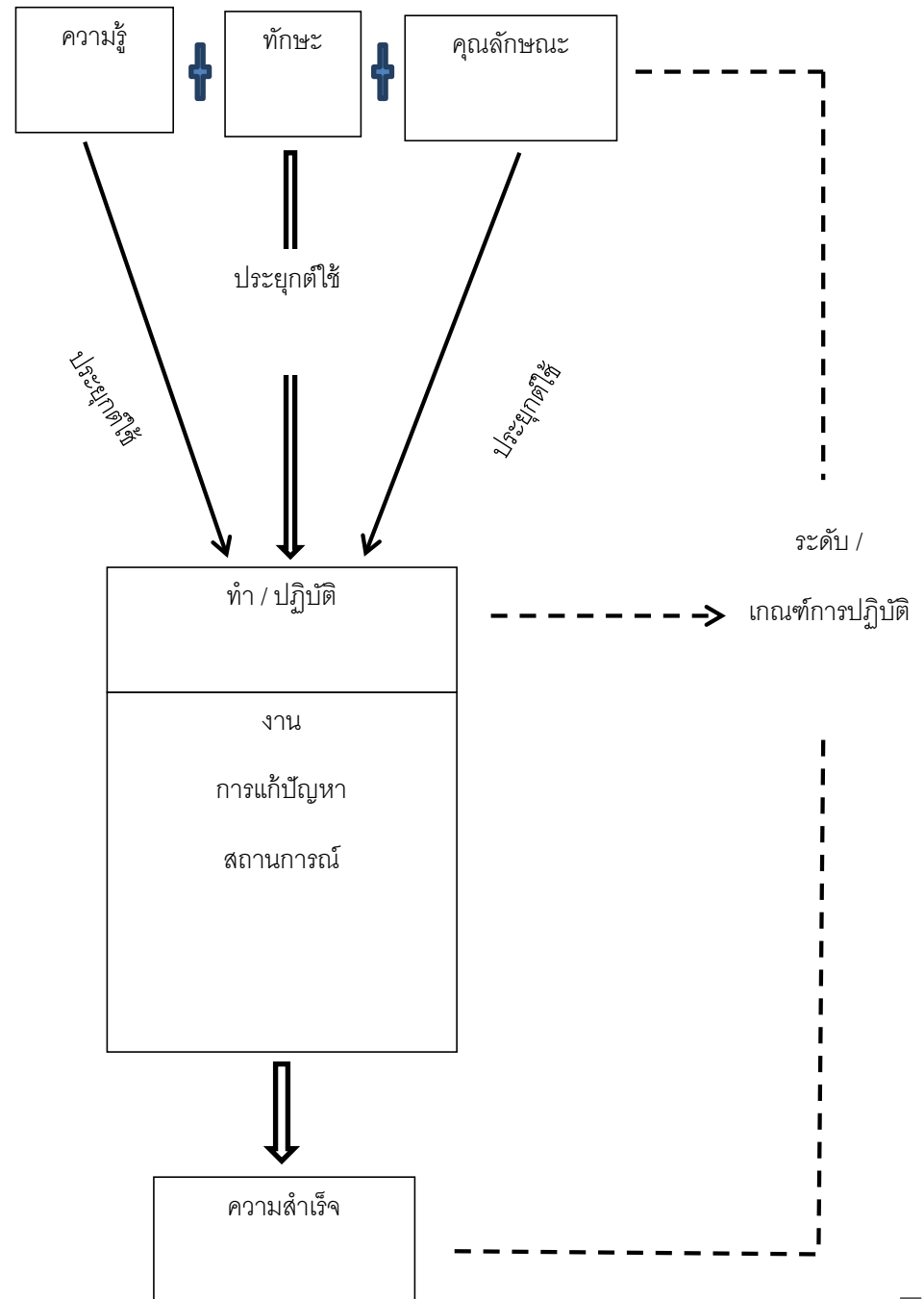
สมรรถนะ แสดงออกถึงพฤติกรรม การปฏิบัติที่สามารถวัดและประเมินผลได้

สมรรถนะจึงเป็นผลรวมของความรู้ ทักษะเจตคติ คุณลักษณะและความสามารถอื่น ๆ ที่ช่วยให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน

สมรรถนะ=

องค์ประกอบสำคัญ ๗ ประการ ของสมรรถนะ

- ๑) ความรู้ (Knowledge)
- ๒) ทักษะ (Skill)
- ๓) คุณลักษณะ / เจตคติ (Attribute / Attitude)
- ๔) การประยุกต์ใช้ (Application)
- ๕) การกระทำ / การปฏิบัติ (Performance)
- ๖) งานและสถานการณ์ต่างๆ (Tasks / Jobs / Situations)
- ๗) ผลสำเร็จ (Success) ตามเกณฑ์ที่กำหนด

อะไรไม่ใช่.....สมรรถนะ

คนมีความรู้ แต่ไม่ใช้ความรู้
หรือไม่สามารถใช้ความรู้ ใน
สถานการณ์ต่าง ๆ ยังไม่ถือว่าเป็น
สมรรถนะ

เช่น ผู้มีความรู้ภาษาอังกฤษ
แต่ไม่สามารถพูดคุยกับ
ชาวต่างชาติได้

คนมีทักษะ แต่ไม่นำทักษะนั้น
มาใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ก็ยังไม่
ถือว่าเป็นสมรรถนะ

เช่น มีทักษะการอ่าน เขียน ฟัง พูด
สอบผ่านการทดสอบ แต่ไม่กล้า
สื่อสารกับชาวต่างชาติ

คนมีเจตคติที่ดี แต่ไม่นำมาใช้ใน
สถานการณ์ต่าง ๆ ถือว่ายังไม่มีสมรรถนะ
เช่น ชอบภาษาอังกฤษ มีเจตคติที่ดีต่อ
ภาษาอังกฤษ แต่ไม่ยอมพูดสื่อสารกับ
ชาวต่างชาติ

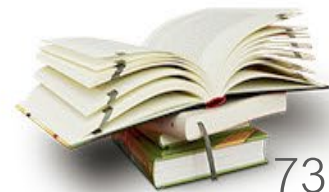
อะไรเป็นสมรรถนะ ?

- ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะแต่ละอย่าง หากยัง**ไม่ได้นำไปประยุกต์ใช้**ในงานและสถานการณ์ต่าง ๆ ยังไม่ใช้สมรรถนะ
- ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะแต่ละอย่าง หาก**ได้นำไปประยุกต์ใช้**ในงานและสถานการณ์ต่าง ๆ จนเกิดผลลัพธ์หรือความสำเร็จตามต้องการ ถือเป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะ
- ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่บุคคลได้เรียนรู้แล้ว หรือมีอยู่หาก**ได้นำไปประยุกต์ใช้ร่วมกัน**จนเกิดความสำเร็จตามต้องการ นับเป็นสมรรถนะ

ความแตกต่างระหว่างสมรรถนะกับทักษะ (๑)

สมรรถนะเป็นความสามารถในการปฏิบัติงานใดๆ ได้สำเร็จ ส่วน**ทักษะ** ก็เป็นความสามารถในการทำสิ่งหนึ่งได้ดีในระดับใดระดับหนึ่ง ทั้ง ๒ คำเป็นคำที่แสดงถึงพฤติกรรมกระทำหรือการปฏิบัติเหมือนกัน

โดยทั่วไปจึงมักมีการใช้คำว่าทักษะ (skills) และสมรรถนะ (competency) ควบคู่กัน หรือสลับกันอยู่บ่อยๆ

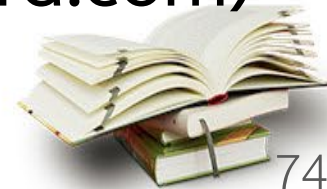
ความแตกต่างระหว่างสมรรถนะกับทักษะ (๒)

อย่างไรก็ตาม

แม้จะดูเหมือนกัน แต่สมรรถนะจะเป็นทักษะ หรือ
ความรู้ที่นำไปสู่การกระทำหรือการปฏิบัติที่ดีกว่า โดดเด่น
กว่า ทักษะ

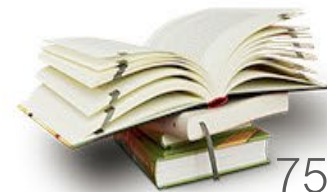
Competencies refer to skills or knowledge that
lead to superior performance.

(<https://talentguard.com>)

ประเภทของสมรรถนะ

๑. Core Competencies/ Generic Competencies
สมรรถนะหลัก สมรรถนะแกน สมรรถนะทั่วไป
สมรรถนะกลาง
๒. Specific Competencies สมรรถนะเฉพาะ

สมรรถนะหลัก(Core Competencies)

สมรรถนะสำคัญที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การทำงาน และ การใช้ชีวิตซึ่งควรพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนทุกคน เป็น สมรรถนะที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่างๆ ได้ เป็นสมรรถนะข้ามวิชา หรือคร่อมวิชาซึ่งนอกจาก จะช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้สาระต่างๆ ได้ดีขึ้น ลุ่มลึก ขึ้นแล้ว ยัง สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนา ทักษะต่างๆ รวมไปถึงทักษะ การเรียนรู้ตลอดชีวิต

ลักษณะของสมรรถนะในหลักสูตรฐานสมรรถนะ

สมรรถนะหลัก (Core Competency)

เป็นสมรรถนะข้ามวิชาหรือคร่อมวิชา คือเป็นสมรรถนะที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนได้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ หลากหลาย หรือนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้สาระต่างๆ ได้ดีขึ้น ลึกซึ้งขึ้น

สมรรถนะในลักษณะนี้ เป็น**สมรรถนะที่มีลักษณะ “Content – free”** คือ ไม่เกาะติดเนื้อหา หรือไม่ขึ้นกับเนื้อหา

เพียงแต่ว่าสมรรถนะบางสมรรถนะ อาจพัฒนาได้ดีกว่ากับเนื้อหาบางเนื้อหา

ตัวอย่างสมรรถนะประเภทนี้เช่น สมรรถนะการคิดขั้นสูง สมรรถนะการทำงานแบบรวมพลัง สมรรถนะทักษะชีวิต ซึ่งสมรรถนะเหล่านี้สามารถใช้เนื้อหาสาระใดๆ ก็ได้ในการพัฒนา

สมรรถนะเฉพาะ (Specific Competency)

เป็นสมรรถนะเฉพาะวิชา / สาขาวิชา ซึ่งจำเป็นสำหรับวิชานั้นๆ

ตัวอย่างเช่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จะมีสมรรถนะเฉพาะของวิชา เช่น สมรรถนะด้านหลักภาษา การประพันธ์ ในกลุ่มสาระศิลปะมีสมรรถนะด้านการวาดภาพ การปั้น การประดิษฐ์ เป็นต้น

สาระวิชาต่างๆ จะมีสมรรถนะเฉพาะวิชาของตน ซึ่งมีลักษณะเป็น “ทักษะ” (Skill)

หากผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะจนสามารถใช้งานได้ และสามารถประยุกต์ใช้ทักษะนั้น ในการทำงาน และในสถานการณ์หลากหลาย ทักษะนั้น ก็จะพัฒนาเป็นสมรรถนะ

คุณสมบัติหรือลักษณะสำคัญของสมรรถนะ

ผู้ที่มีสมรรถนะต่างๆ มีคุณสมบัติร่วมที่เหมือนกันคือ
สามารถทำ(งาน / กิจกรรม)ได้สำเร็จ เพราะอะไร?

๑. มีความรู้และนำความรู้มาใช้ในสถานการณ์ได้ เช่น เด็กผู้หญิงไม่รู้ว่าของเล่นมีชื่อเรียกว่าอะไร แต่เธอก็ใช้ความรู้จากคำที่เธอรู้ พยายามชี้แจง จนคุณยายเข้าใจ
๒. มีทักษะ เด็กหญิงมีทักษะการใช้ภาษาสื่อสารเป็นทุนเดิมและพยายามใช้ทักษะการพูดของเธอชี้แจงจนคุณยายเข้าใจ
๓. มีเจตคติ แรงจูงใจ และคุณลักษณะที่ส่งเสริมพฤติกรรม การกระทำ ให้บรรลุผล เช่น ความอยากได้ของเล่น เป็นแรงจูงใจที่ทำให้เด็กหญิงพยายามอธิบายจนยายเข้าใจ

ความหมายของสมรรถนะ

สมรรถนะ

เป็นความสามารถของบุคคลในระดับที่ปฏิบัติงานใดงานหนึ่งได้สำเร็จ โดยใช้ความรู้ทักษะ เจตคติ / คุณลักษณะ ที่ตนมีอยู่

สมรรถนะ

เป็นความสามารถที่แสดงออกทางพฤติกรรมและการกระทำในการปฏิบัติตน และปฏิบัติงานให้สำเร็จ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่างๆ ที่ตนมีให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสังคม และวัฒนธรรม ในสถานการณ์ที่หลากหลาย

(ราชบัณฑิตยสภา)

สมรรถนะ

เป็นการผสมผสานระหว่าง เจตคติ คุณลักษณะ ทักษะ และความรู้ ที่บุคคลนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน

(Alberta Curriculum, Canada)

สรุปว่า

คนที่มีสมรรถนะ คือ คนที่ทำงานได้สำเร็จ โดยใช้ความรู้
ทักษะ เจตคติ / คุณลักษณะต่างๆ ที่ตนมีอยู่

ระดับของสมรรถนะ

สมรรถนะมีได้หลายระดับตามความจำเป็นหรือความต้องการในหลายๆ เรื่อง เราจำเป็นต้องมีสมรรถนะในระดับพอใช้การได้ จึงจะอยู่รอดอยู่ดี แต่ในบางเรื่อง เราจำเป็นต้องมีสมรรถนะในระดับสูงขึ้น ดังนั้น ในการพัฒนาและการวัดสมรรถนะ จึงต้องมีการกำหนดเกณฑ์การปฏิบัติ (Performance Criteria) ว่า ต้องการในระดับใด เช่น สำหรับคนทั่วๆ ไปอาจจำเป็นต้องมีสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในระดับพอใช้การได้ คือ สมรรถนะสื่อสารเรื่องทั่วๆ ไปพอเข้าใจกัน แต่สำหรับผู้ที่ต้องการไปศึกษาต่อต่างประเทศ สมรรถนะทางด้านนี้ ก็จำเป็นต้องอยู่ในระดับสูง ซึ่งมักจะมีการกำหนดมาตรฐานเอาไว้

สมรรถนะที่สูงขึ้น ก็จะต้องอาศัยความรู้ ทักษะ ที่สูงขึ้นด้วย แต่ความรู้ ทักษะที่สูงขึ้นนั้น อาจส่งผลหรือไม่ส่งผลต่อการเกิดสมรรถนะก็ได้ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ในการนำความรู้และทักษะเหล่านั้นมาใช้ รวมทั้งคุณลักษณะส่วนตนที่มีว่าเอื้ออำนวยเพียงใด

ตัวอย่างสมรรถนะต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่าง สมรรถนะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

เด็กหญิงคนหนึ่งวิ่งเข้ามาบอกคุณยายซึ่งกำลังจะออกไปซื้อของ เธอทักทายถามไถ่คุณยายด้วยถ้อยคำที่ไพเราะน่ารัก และอดอ้อนให้คุณยายซื้อของเล่นมาฝาก เธอไม่รู้ว่าคุณยายที่เธอเห็นเพื่อนเล่นและอยากได้นั้น เรียกว่าอะไร แต่เธอก็พยายามอธิบายให้คุณยายเข้าใจด้วยภาษาของเธอเอง จนคุณยายเข้าใจว่า หลานสาวต้องการอะไร

ตัวอย่าง สมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

กระเป๋ารถสองแถว เห็นคนต่างชาติยืนงงอยู่ จึงถามเป็นภาษาอังกฤษแบบชาวบ้านๆ ว่า จะไปไหน Where you go? ชาวต่างชาติเข้าใจ ตอบกลับกระเป๋ารถก็เชิญขึ้นรถ บอกว่าฉันจะไปที่เขาต้องการ

- กระเป๋ารถคนนี้ ถือว่า มีสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในระดับพื้นฐานใช้งานได้ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่างสมรรถนะต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่าง สมรรถนะคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน

เมื่อโรงเรียนต้องจัดงาน ที่ต้องเชิญแขกมาทั้งสิ้น ๒๐๐ คนคุณครูให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ช่วยวางแผนในการจัดโต๊ะว่าควรจัดจำนวนเท่าไร นักเรียนได้อภิปรายร่วมกัน มีฝ่ายหนึ่งเสนอให้จัดน้อยกว่า ๒๐๐ เพราะโดยส่วนใหญ่แขกที่มางานย่อมน้อยกว่าจำนวนที่เชิญเสมอ เพราะอาจมีแขกบางคนซึ่งติดธุระมาในวันงานไม่ได้ อีกฝ่ายก็ค้านว่าควรจัดโต๊ะให้ครบตามจำนวนที่เชิญ เหลือดีกว่าขาด อีกฝ่ายค้านว่าการเหลือที่นั่งเอาไว้ เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ ทั้งปริมาณอาหาร ปริมาณโต๊ะและเก้าอี้ น้องเจนเสนอให้ใช้ฟังก์ชันของไมโครซอฟท์เอกซ์เซล ที่ได้เรียนมาคือ $= \text{binomdist}$ ในการคำนวณหาจำนวนของที่นั่งที่จะจัด ให้มีความเสี่ยงต่อแขกล้นงานน้อยที่สุด ทุกคนเห็นด้วยเพราะเป็นวิธีที่มีเหตุผลรองรับ ไม่ได้ใช้เพียงความรู้สึกในการแก้ปัญหา

น้องเจนมีสมรรถนะคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน เพราะแก้ปัญหาของโรงเรียน โดยใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์ที่เรียน เชื่อมโยงกับปัญหาที่ตนเองพบในชีวิตจริงได้อย่างมีเหตุผลตามวัย

ตัวอย่างสมรรถนะต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่าง สมรรถนะด้านการสืบสอบทาง
วิทยาศาสตร์และมีความเป็น
ผู้มีจิตวิทยาศาสตร์

ชายหนุ่มคนหนึ่งเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เขาเป็นคนมีความสนใจใฝ่รู้ เมื่อสนใจหรือสงสัยในเรื่องใด เขาจะพยายามหาคำตอบให้แก่ตนเอง โดยการค้นคว้าหาข้อมูลความรู้จากแหล่งต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ แล้ววิเคราะห์และนำเสนอผลที่ได้ผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

นักศึกษาคนนี้มีสมรรถนะด้านการสืบสอบทาง
วิทยาศาสตร์และมีความเป็น
ผู้มีจิตวิทยาศาสตร์ ซึ่งในอนาคตเขาจะเป็นผู้เรียนรู้ตลอด
ชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวอย่าง สมรรถนะการคิด

ข้าราชการ ๒ คน คนหนึ่งทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย อีกคนหนึ่งทำเช่นเดียวกัน แต่มักทำได้ดีกว่า และมากกว่าที่สั่ง รวมทั้งมีความคิดดีๆ เสนอมาด้วย

- ข้าราชการคนที่ ๒ เป็นผู้ที่ทำงานโดยใช้สมรรถนะการคิดรู้จักแสวงหาความรู้และใช้ความรู้ในการทำงานมีความรับผิดชอบและความตั้งใจในการทำงานสูงทำให้ได้ผลงานที่ดี ข้าราชการผู้นี้น่าจะมีอนาคตที่สดใสเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน

ตัวอย่างสมรรถนะต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่าง สมรรถนะทักษะชีวิต

วันหนึ่งเจ้ากาแฟสุนัขของทิมถูกรถชนตาย ทิมเสียใจและมีความโศกเศร้ามาก หลังจากฝังเจ้ากาแฟแล้ว เขาก็เกิดความคิดว่าถึงอย่างไรเจ้ากาแฟก็จากไปแล้ว การเสียใจไม่เกิดประโยชน์ใดๆ เขาคิดว่า เขาน่าจะไปหาสุนัขที่ไม่มีเจ้าของมาเลี้ยงแทนเจ้ากาแฟ จะดีกว่าเพราะเท่ากับว่าเขาได้ช่วยชีวิตสุนัขอีกตัวหนึ่ง รวมทั้งเป็นการทำบุญให้เจ้ากาแฟด้วย

- ทิมมีสมรรถนะทักษะชีวิต เป็นผู้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถเผชิญปัญหา แก้ปัญหา ยอมรับผลที่เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว

สาวทำงานออฟฟิศ ๒ คน ทำงานที่เดียวกัน เงินเดือนเท่ากัน แต่คนหนึ่งรู้จักวางแผนเก็บออม อีกคนใช้จ่ายโดยไม่มีแผน

- สาวคนแรกน่าจะมีอนาคตที่มั่นคงกว่าสาวคนที่ ๒ เพราะเธอเป็นผู้มีสมรรถนะทักษะชีวิต รู้จักการบริหารจัดการการเงิน และใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

ตัวอย่างสมรรถนะต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่าง สมรรถนะด้านทักษะอาชีพและ การเป็นผู้ประกอบการ

แจ่มใสมีฝีมือเกี่ยวกับการทำอาหาร โดยเฉพาะสนใจ
เรื่องการทำน้ำพริกเป็นพิเศษ เนื่องจากหมู่บ้านของ
แจ่มใสมีการเลี้ยงปลาสด และมีสินค้าล้นตลาด
แจ่มใสจึงคิดสูตรน้ำพริกปลาสด หลากหลายสูตร
และมีการจัดจำหน่ายในหลายช่องทางทั้งศูนย์
ผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้าน และขายออนไลน์

- แจ่มใสมีสมรรถนะด้านทักษะอาชีพและการเป็น
ผู้ประกอบการ เพราะสามารถคิดสร้างงาน สร้าง
นวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตน ครอบครัว หรือ
สังคม

ตัวอย่าง สมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ และสารสนเทศ

กลุ่มแม่บ้าน ๔-๕ คน ไปเดินห้างสรรพสินค้า
เพื่อซื้อของ พบว่ามีร้านขึ้นป้าย “ลดสูงสุด
๗๐%” จึงชวนกันเข้าไปเลือกซื้อ แม่บ้าน
ท่านหนึ่งเตือนสติเพื่อนว่าความหมายของ
ป้ายอาจมีสินค้าเพียงไม่กี่ชิ้นที่ลดราคา ๗๐%
การใช้ป้ายตัวโตสีแดงเป็นการจูงใจให้คนเข้า
ไปเลือกซื้อ เมื่อมีลูกค้าจำนวนมาก อาจทำให้
เราลืมตรวจสอบราคาลดของสินค้าแต่ละชิ้น

- แม่บ้านท่านนี้มีสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ
และสารสนเทศ และช่วยให้เพื่อนที่ไปด้วยกัน
มีหลักในการเลือกซื้อสินค้า

ตัวอย่างสมรรถนะต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่าง สมรรถนะการทำงานแบบรวมพลัง เป็นทีม

ในช่วงเวลาที่เกิดพายุปากบึก ป้าสายได้รวบรวมแม่บ้านในหมู่บ้าน ๑๐ คน ช่วยเจ้าหน้าที่ในการดูแลเด็กๆ และคนแก่ ในศูนย์อพยพ ป้าสายแบ่งหน้าที่ให้ทำตามนัดทั้งการจัดหาอาหาร การจัดยาดูแลผู้เจ็บป่วย และให้กำลังใจแก่ผู้ที่เป็นห่วงกังวลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เสียหาย โดยมีป้าสายเป็นผู้ประสานงาน ซึ่งทำให้ทุกคนมีสุขภาพกายใจที่ดี พร้อมรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไป

- ป้าสาย และกลุ่มแม่บ้านมีสมรรถนะการทำงานแบบรวมพลังเป็นทีม เพราะมีทักษะในการทำงานร่วมกันและปฏิบัติตามบทบาทเพื่อการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ในส่วนป้าสายนั้นมีสมรรถนะการเป็นผู้นำและใช้ภาวะผู้นำอย่างเหมาะสม สามารถประสานและนำกลุ่มแม่บ้านให้ปฏิบัติงานได้ โดยนำความสามารถของสมาชิกแต่ละคนมาใช้เพื่อการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

ตัวอย่าง สมรรถนะการเป็นพลเมืองตื่นรู้

นักเรียนพบว่า แหล่งน้ำของหมู่บ้านเริ่มส่งกลิ่นเหม็น เพราะมีคนนำสิ่งปฏิกูลไปทิ้ง เมื่อศึกษาระเบียบของหมู่บ้านพบว่า มีข้อห้ามอยู่แต่ไม่ได้บังคับใช้จริงจึง จึงรวมตัวกันกับเพื่อนๆ ไปปรึกษากับผู้ใหญ่บ้าน เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาสรุปได้ว่า ควรมีการแจ้งข้อมูลผ่านเสียงตามสายของหมู่บ้านและติดป้ายประกาศเตือนพร้อมแจ้งบทลงโทษผู้ฝ่าฝืน

- ปัญหาสาธารณะไม่ใช่เรื่องของใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นเรื่องของทุกคน ที่ต้องมีคนกล้าคิดและรวมตัวกันเพื่อพิจารณาหาผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการแก้ไขปัญหตามระบบนักเรียนกลุ่มนี้จัดว่าเป็นผู้มีสมรรถนะการเป็นพลเมืองตื่นรู้

สมรรถนะเกิดขึ้นได้อย่างไร

สมรรถนะเกิดขึ้นได้ ..

เมื่อบุคคลมีโอกาสดำเนินการใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่ตนมีในการทำงาน การแก้ปัญหา ในสถานการณ์ต่างๆ จนเกิดความชำนาญ และความมั่นใจ ทำให้สามารถทำงานต่างๆ ได้สำเร็จ

ดังตัวอย่าง

เด็กในชนบท พ่อแม่มักใช้ให้ช่วยทำงานต่างๆ ในชีวิตประจำวันตั้งแต่เล็ก โดยการสั่ง / สอนให้ทำบ้าง ทำให้ดูหรือให้เห็น เป็นตัวอย่างบ้าง เด็กต้องทำตาม เมื่อทำบ่อยๆ ก็เกิดความชำนาญ ทำได้เอง และเรียนรู้การใช้ทักษะที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่นนี้ กล่าวได้ว่า เด็กมีสมรรถนะในการทำงาน

กรณีข้างต้น

เด็กมีสมรรถนะในการทำงานนั้น เพราะเด็กใช้ความรู้จากที่พ่อแม่บอก หรือทำให้ดู แล้วลองทำตาม ขั้นแรกอาจทำผิดๆ ถูกๆ พ่อแม่ให้ทำใหม่ ก็เรียนรู้เพิ่มขึ้น ต่อๆ มา ก็เริ่มคิดแก้ปัญหาเอง และทำได้ดีขึ้นจนคล่องแคล่ว ชำนาญ

ครูมีบทบาทหน้าที่สำคัญ

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ และ

สมรรถนะที่จำเป็น

ต่อการดำรงชีวิตในโลกปัจจุบันและอนาคต

ตอนที่ ๔

การศึกษาฐานสมรรถนะ

(Competency – Based Education : CBE)

- หลักสูตรฐานสมรรถนะ
(Competency – Based Curriculum : CBC)
- การจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ
(Competency – Based Instruction : CBI)
- การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ
(Competency – Based Assessment : CBA)

การศึกษาฐานสมรรถนะ

(Competency – Based Education : CBE)

เป็นการจัดการศึกษาทั้งทางด้านหลักสูตร การเรียนการสอน และการวัดประเมินผล ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner Centric) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ความถนัด และก้าวหน้าไปตามความสามารถของตน โดยเน้นการเชื่อมโยงกับบริบทชีวิตจริงและการนำความรู้ไปใช้จริง และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการ (adaptive to the changing needs)

ตอนที่ ๔.๑

หลักสูตรฐานสมรรถนะ

(Competency – Based Curriculum : CBC)

ลักษณะสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency – Based Curriculum)

เป็นหลักสูตรที่

- ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner Centric) โดยคำนึงถึง ความสนใจ ความถนัด ความพร้อม ความสามารถ ปัญหา และความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งความเหมาะสมกับ บริบท วิถีชีวิต ภูมิสังคม ชาติพันธุ์ และวัฒนธรรม รวมทั้ง สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการของผู้เรียน ครู และการเปลี่ยนแปลงของสังคม และโลก

ลักษณะสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency – Based Curriculum)

เป็นหลักสูตรที่

- เชื่อมโยงกับชีวิตจริง (real life) ของผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาทักษะความสามารถ เจตคติและคุณลักษณะ ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน และอนาคตของผู้เรียน มิได้มุ่งเรื่องความรู้หรือเนื้อหาวิชาที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา
- ยึดสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตเป็นหลักในการจัดการศึกษา โดยมีการกำหนดเกณฑ์ความสามารถที่ต้องการให้ผู้เรียนปฏิบัติได้ในแต่ละระดับการศึกษา เพื่อประกันว่า ผู้ที่จบการศึกษาในระดับหนึ่งจะมีทักษะความสามารถในด้านต่างๆตามที่ต้องการ (ศ. ดร. อารง บัวศรี, ๒๕๓๕)

ลักษณะสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency – Based Curriculum)

เป็นหลักสูตรที่

- มีโครงสร้างให้เห็นถึงความสามารถในด้านต่างๆรวมทั้งเกณฑ์ความสามารถที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ในแต่ละระดับการศึกษา และในแต่ละระดับชั้น ทักษะและความสามารถจะถูกกำหนดให้มีความต่อเนื่องกัน โดยใช้ทักษะและความสามารถที่มีในแต่ละระดับเป็นฐานสำหรับเพิ่มพูนทักษะและความสามารถในระดับต่อไป (ศ. ดร. อารง บัวศรี, ๒๕๓๕)

ลักษณะสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency – Based Curriculum)

- เป็นหลักสูตรฐานปฏิบัติ/ทักษะ (Action/Skill-Oriented) ไม่ใช่หลักสูตรฐานความรู้ (Knowledge-Oriented)
- เป็นหลักสูตรที่มุ่งสู่ การทำได้ (Able To Do) ไม่ใช่หลักสูตรที่มุ่งสู่ การรู้ (Able To Know)

เป็นหลักสูตรที่ให้ความสำคัญกับพฤติกรรม การกระทำ การปฏิบัติของผู้เรียน มิใช่เพียงการมีความรู้เท่านั้น แต่ต้องสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่างๆ ในการปฏิบัติตน และปฏิบัติงานต่างๆ ได้

ลักษณะสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency – Based Curriculum)

- ใช้ Competencies เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ ที่นำสู่การกำหนดจุดประสงค์ โดยอาศัยความรู้ ทักษะ เจตคติ เป็นปัจจัยในการเสริมสร้างสมรรถนะ (Competency outcomes drive curriculum objectives)

หลักสูตรจึงต้องกำหนด**สมรรถนะ**ที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้เป็นเป้าหมาย แล้วจึงกำหนดเนื้อหา ความรู้ และคุณลักษณะที่จะช่วยให้ สมรรถนะนั้นเกิดขึ้น

ลักษณะสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency – Based Curriculum)

- เป็นหลักสูตรบูรณาการที่ส่งเสริมการใช้ความรู้ข้ามศาสตร์ (Multidisciplinary) ก่อให้เกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม (Holistic)
- เป็นหลักสูตรที่ยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนสมรรถนะได้ตามความต้องการของผู้เรียน ครู สังคม และโลก (Adaptive to the changing needs)

องค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ

หลักสูตรฐานสมรรถนะ กำหนด มาตรฐานสมรรถนะ (Competency Standards) เป็นสมรรถนะขั้นต่ำที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ๒ ลักษณะ

๑. สมรรถนะหลัก (Core Competency)

๒. สมรรถนะเฉพาะ (Specific Competency)

ในแต่ละประเทศ ออกแบบหลักสูตรแตกต่างกัน

หลักสูตรบางประเทศกำหนดเฉพาะสมรรถนะหลัก (Core Competency)

หลักสูตรบางประเทศกำหนดเพียงสมรรถนะเฉพาะ (Specific Competency)

ซึ่งมักเป็นไปตามความต้องการ บริบท และลักษณะเฉพาะของแต่ละประเทศ

ลักษณะของสมรรถนะในหลักสูตรฐานสมรรถนะ

สมรรถนะหลัก (Core Competency)

เป็นสมรรถนะข้ามวิชาหรือคร่อมวิชา คือเป็นสมรรถนะที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนได้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ หลากหลาย หรือนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้สาระต่างๆ ได้ดีขึ้น ลึกซึ้งขึ้น

สมรรถนะในลักษณะนี้ เป็น**สมรรถนะที่มีลักษณะ “Content – free”** คือ **ไม่เกาะติดเนื้อหา** หรือไม่ขึ้นกับเนื้อหา

เพียงแต่ว่าสมรรถนะบางสมรรถนะ อาจพัฒนาได้ดีกว่ากับเนื้อหาบางเนื้อหา

ตัวอย่างสมรรถนะประเภทนี้เช่น สมรรถนะการคิดขั้นสูง สมรรถนะการทำงานแบบรวมพลัง สมรรถนะทักษะชีวิต ซึ่งสมรรถนะเหล่านี้สามารถใช้เนื้อหาสาระใดๆ ก็ได้ในการพัฒนา

สมรรถนะเฉพาะ (Specific Competency)

เป็นสมรรถนะเฉพาะวิชา / สาขาวิชา ซึ่งจำเป็นสำหรับวิชานั้นๆ

ตัวอย่างเช่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จะมีสมรรถนะเฉพาะของวิชา เช่น สมรรถนะด้านหลักภาษา สมรรถนะด้านการประพันธ์ สมรรถนะด้านการวาดภาพ การปั้น การประดิษฐ์ เป็นต้น

สาระวิชาต่างๆ จะมีสมรรถนะเฉพาะวิชาของตน ซึ่งมีลักษณะเป็น “ทักษะ” (Skill)

หากผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะจนสามารถใช้งานได้ และสามารถประยุกต์ใช้ทักษะนั้น ในการทำงาน และในสถานการณ์หลากหลาย ทักษะนั้น ก็จะพัฒนาเป็นสมรรถนะ

องค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ

หลักสูตรฐานสมรรถนะโดยทั่วไป จะกำหนด

- จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะ (learning competencies) สำหรับผู้เรียนในช่วงวัยหรือช่วงชั้นต่างๆ ให้แก่ครู เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน
- สมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะ
- สาระการเรียนรู้ขั้นต่ำสำหรับการพัฒนาสมรรถนะที่กำหนดให้แก่ผู้เรียนหรืออาจให้โรงเรียนและครูกำหนดได้ตามความเหมาะสม

ระดับสมรรถนะในหลักสูตรฐานสมรรถนะ

สมรรถนะหลัก หรือสมรรถนะเฉพาะ ต่างก็มีระดับตั้งแต่ง่ายไปยาก ซึ่งหลักสูตรจะกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบ**ไต่ระดับ** ตามระดับความสามารถของตน

ตัวอย่าง

- **สมรรถนะหลักด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ**

เป็นการคิดที่มีการใช้วิจารณญาณพิจารณาข้อมูลอย่างรอบด้าน ก่อนการตัดสินใจ การคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับผู้เรียนในระดับประถมศึกษา จะเริ่มต้นแต่ระดับง่าย คือ การสามารถคิดจำแนกข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง และเป็นความคิดเห็นก่อน ต่อๆไป จึงเพิ่มระดับให้กว้างขึ้น ครอบคลุมมากขึ้น

หลักสูตรฐานสมรรถนะยึดความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก การออกแบบหลักสูตรตามแนวคิดนี้ จะมีการกำหนดเกณฑ์ความสามารถที่ผู้เรียน พึงปฏิบัติได้ หลักสูตรที่เรียกว่าหลักสูตรเกณฑ์ความสามารถ จัดทำขึ้นเพื่อประกันว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับหนึ่ง ๆ จะมีทักษะและความสามารถในด้านต่าง ๆ ตามที่ต้องการ **เป็นหลักสูตรที่ไม่ได้มุ่งเรื่องความรู้หรือเนื้อหาวิชาที่อาจมีความเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา แต่จะมุ่งพัฒนาในด้านทักษะ ความสามารถ เจตคติและค่านิยม อันจะมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน และอนาคตของผู้เรียนในอนาคต** หลักสูตรนี้มีโครงสร้างให้เห็นถึงเกณฑ์ความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่ต้องการให้เรียนปฏิบัติในแต่ละระดับการศึกษา และในแต่ละระดับชั้น ทักษะและความสามารถจะถูกกำหนดให้มีความต่อเนื่องกัน โดยใช้ทักษะและความสามารถที่มีในแต่ละระดับเป็นฐานสำหรับเพิ่มพูนทักษะและความสามารถในระดับต่อไป

(ศาสตราจารย์ ดร.อึ้ง บั้วศรี: ๒๕๓๕)

จุดแข็งของหลักสูตรฐานสมรรถนะ

๑. ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสมรรถนะหลักที่สำคัญต่อการใช้ชีวิต การทำงาน และการเรียนรู้ ซึ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในโลกแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
๒. ช่วยให้เกิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะที่ต้องการ มิใช่ที่การสอนเนื้อหาความรู้จำนวนมาก ซึ่งไม่จำเป็นหรือเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน
๓. ช่วยลดสาระการเรียนรู้ที่ไม่จำเป็น อันส่งผลให้ครูมีพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้อื่นที่เป็นความต้องการที่แตกต่างกันของผู้เรียน วิถีชีวิต วัฒนธรรม ชชาติพันธุ์ และบริบทได้มากขึ้น

จุดแข็งของหลักสูตรฐานสมรรถนะ

๔. ช่วยลดภาระและเวลาในการสอบตามตัวชี้วัดจำนวนมาก การสอบวัดสมรรถนะหลักของผู้เรียน ช่วยให้เห็นความสามารถของผู้เรียน ช่วยให้เห็นความสามารถที่เป็นองค์รวมของผู้เรียน

๕. กรอบสมรรถนะหลักของหลักสูตรฐานสมรรถนะ ซึ่งเป็นสมรรถนะขั้นต่ำที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนทุกคน จะเป็นสมรรถนะกลางที่เอื้อให้สถานศึกษาที่มีศักยภาพ สามารถออกแบบหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการและบริบทของตนได้ โดยยึดสมรรถนะกลางเป็นเกณฑ์เทียบเคียง เป็นการส่งเสริมให้เกิดรูปแบบหลักสูตรที่หลากหลาย

จุดอ่อนของหลักสูตรฐานสมรรถนะ

๑. ผู้เรียนได้รับเนื้อหาสาระน้อยลง

๒. ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะหลัก ที่ต้องการพัฒนาให้แก่ผู้เรียน จึงจะสามารถจัดการเรียนการสอนได้ดี

๓. ผู้สอนจำเป็นต้องปรับตัวและจัดระบบการสอนจากแบบ “One Size Fits All” มาเป็นระบบการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล (Differentiated Instruction)

จุดอ่อนของหลักสูตรฐานสมรรถนะ

๔. หากระบบการวัดและประเมินสมรรถนะไม่มีประสิทธิภาพ จะทำให้ขาดข้อมูลระดับสมรรถนะของผู้เรียน ที่จะป็นฐานในการออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ ตลอดจนขาดข้อมูลที่จะช่วยให้ครูวินิจฉัยเพื่อการส่งเสริมหรือช่วยเหลือผู้เรียนได้

๕. เนื้อหาสาระ และสื่อการเรียนการสอน จำเป็นต้องมีการพัฒนาให้ทันสมัยและทันเหตุการณ์อยู่เสมอจึงจะช่วยให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างมีคุณภาพ

ตอนที่ ๔.๒

การจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ

(Competency – Based Instruction : CBI)

ลักษณะการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ (Competency – Based Instruction : CBI)

๑. มีจุดประสงค์การเรียนรู้เชิง**สมรรถนะเป็นเป้าหมาย** คือ มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวมในการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหา และการใช้ชีวิต
๒. **เชื่อมโยงกับชีวิตจริง** เรียนรู้เพื่อให้สามารถใช้งานได้จริงในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตจริง เป็นการเรียนเพื่อใช้ประโยชน์ไม่ใช่การเรียนเพื่อรู้เท่านั้น
๓. เน้น**“ทักษะปฏิบัติ”** โดยมีชุดของเนื้อหาความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการนำไปสู่สมรรถนะที่ต้องการ จึงทำให้สามารถลดเวลาเรียนเนื้อหาจำนวนมากที่ไม่จำเป็น เพื่อให้ผู้เรียนมีเวลาในการเรียนรู้เนื้อหาที่จำเป็นในระดับที่ลึกซึ้งขึ้น และมีโอกาสได้ฝึกฝนการใช้ความรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะในระดับชำนาญหรือเชี่ยวชาญ

ลักษณะการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ (Competency – Based Instruction : CBI)

๔. ใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่าง
ตื่นตัว ทั้งทางด้านกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ ผู้เรียนได้คิด
ปฏิบัติ ปฏิสัมพันธ์และเกิดความรู้สึกร่วม เจตคติ ที่เอื้อต่อการบรรลุ
สมรรถนะต่างๆ

๕. การเรียนการสอนที่มีการบูรณาการความรู้ข้ามศาสตร์
ความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานใดงานหนึ่ง จะ
ได้รับการนำไปใช้เพื่อความสำเร็จของการปฏิบัติงาน การเรียนการสอน
เป็นการบูรณาการมากขึ้น

ลักษณะการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ (Competency – Based Instruction : CBI)

๖. ผู้เรียน**รับผิดชอบ**ต่อการเรียนรู้ของตนให้ไปถึงเป้าหมาย สามารถออกแบบการเรียนรู้ของตนได้ สามารถเรียนได้ในสถานที่และเวลาที่แตกต่างกัน สามารถใช้เวลาในการเรียนรู้ และมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ไปตามความถนัดและความสามารถของตน สามารถไปได้เร็วช้าแตกต่างกันได้ โดยได้รับความช่วยเหลือตามลักษณะเฉพาะของผู้เรียน

๗. การเรียนรู้แบบ**รู้จริง** (Mastery Learning) คือผู้เรียนจะต้องเกิดความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้จริง หากยังไม่เกิดการเรียนรู้แบบรู้จริง จะต้องได้รับความช่วยเหลือเพิ่มเติมจนสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

๘. การให้**ข้อมูลป้อนกลับ**แก่ผู้เรียนเพื่อการปรับปรุงพัฒนา เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะประสบความสำเร็จ

การจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ (Competency – Based Instruction)

ในการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะนั้น ครูจะมี**มาตรฐานสมรรถนะ** และ **จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะ**ที่จัดไว้อย่างเป็นลำดับ เป็นกรอบในการจัดการเรียนการสอน ครูมีเป้าหมายที่จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนทำอะไรได้(ในระดับที่กำหนด)

ครูจะต้องวิเคราะห์ว่า ผู้เรียนจำเป็นต้อง**รู้อะไร** จึงจะช่วยให้**ทำสิ่งนั้นได้** ซึ่งเอื้อให้มีการบูรณาการ**ความรู้ข้ามศาสตร์และลดสาระการเรียนรู้ที่ไม่จำเป็น** ผู้เรียนต้องได้รับ**ความรู้และฝึกใช้ความรู้**ในการทำงาน รวมทั้งพัฒนา**คุณลักษณะ**ที่ควรจะต้องมีในการทำสิ่งนั้น ให้ประสบผลสำเร็จได้ในระดับที่กำหนด

ครูจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก**การคิดการปฏิบัติ การลงมือทำ** การได้รับข้อมูลย้อนกลับ การปรับปรุง พัฒนา และได้รับการส่งเสริมให้นำความรู้ทักษะ และคุณลักษณะที่ได้เรียนรู้ **ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ** จนเกิดสมรรถนะในระดับที่ต้องการ โดยผู้เรียนแต่ละคน อาจจะใช้เวลาในการเรียนรู้มากน้อยแตกต่างกันได้

การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ (Competency – Based Instruction)

- การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะมุ่งเป้าหมายไปที่ความสามารถในการ ทำได้
- มีการผสมความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการทำ (สิ่งใดสิ่งหนึ่ง) ได้
- ผู้เรียนจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ/คุณลักษณะ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาสมรรถะนั้น
- ผู้เรียนต้องได้รับการฝึกฝนให้นำความรู้ ทักษะ และเจตคติ/คุณลักษณะ ไปใช้หรือแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต

การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ (Competency – Based Instruction)

- การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ มีลักษณะที่เป็น**การเรียนรู้เชิงรุก**ตามธรรมชาติ
- การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ**เอื้อให้ครูมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....** เนื่องจาก
การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ**เน้นการปฏิบัติ** การทำได้มีลักษณะเป็นการเรียนรู้เชิงรุก
คือการปฏิบัติหรือการลงมือทำ
- ช่วยให้ผู้เรียนได้**เรียนรู้อย่างเต็มที่** ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี
 - ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการ มีการเคลื่อนไหวร่างกาย
 - ผู้เรียนมีโอกาสดูแลความคิด
 - ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่ช่วยให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึก เจตคติ ที่เอื้อต่อ
การเรียนรู้
 - ผู้เรียนมีโอกาสดูแลหรือ และร่วมมือทำงานกับเพื่อน

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

เป้าหมาย.....

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้จริง โดยใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้มา

บทบาทครู

- ๑) กำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาให้แก่ผู้เรียน
- ๒) คลี่สมรรถนะนั้น ๆ ให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม
- ๓) วิเคราะห์ว่าผู้เรียนจำเป็นต้องรู้อะไร (ความรู้) มีเจตคติ มีคุณลักษณะอย่างไร มีทักษะอะไรที่จะช่วยให้เกิดสมรรถนะ ที่ต้องการ
- ๔) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้
- ๕) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะ ไปใช้ในการปฏิบัติจริง ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในการทำงาน และในชีวิตประจำวัน จนเกิดเป็นสมรรถนะในระดับที่ต้องการที่สามารถนำไปใช้ในการทำงาน แก้ปัญหา และใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

ตอนที่ ๔.๓

การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ

(Competency – Based Assessment : CBA)

ลักษณะสำคัญการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ (Competency – Based Assessment : CBA)

๑. มุ่งวัดสมรรถนะอันเป็นองค์รวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ไม่ใช่เวลามากกับการสอบวัดตามตัวชี้วัดจำนวนมาก
๒. วัดจากพฤติกรรม /การกระทำ/ การปฏิบัติ ที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ตามเกณฑ์การปฏิบัติ (Performance Criteria) ที่กำหนดเป็นการวัดอิงเกณฑ์ มิใช่อิงกลุ่มและมีหลักฐานการปฏิบัติ (Evidence) ใช้ตรวจสอบได้
๓. ใช้การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) จากสิ่งที่คุณเรียนได้ปฏิบัติจริง และความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน เช่น การประเมินจากการปฏิบัติ (Performance assessment) หรือการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio Assessment) รวมถึงการประเมินตนเอง (Student Self-assessment) และการประเมินโดยเพื่อน (Peer Assessment)

ลักษณะสำคัญการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ (Competency – Based Assessment : CBA)

๔. ใช้สถานการณ์เป็นฐาน เพื่อให้บริบทการวัดและประเมินเป็นสภาพจริงมากขึ้น เช่น อาจเตรียมบริบทเป็นข้อความ รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว สถานการณ์จำลอง หรือสถานการณ์เสมือนจริงในคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถประเมินได้หลายประเด็นในสถานการณ์เดียวกัน

๕. ผู้เรียนจะได้รับการประเมินเมื่อพร้อม และเป็นการประเมินความก้าวหน้าตามอัตราของตนเอง ด้วยเครื่องมือวัดที่เข้าถึงความเชี่ยวชาญของผู้เรียน การประเมินจะเป็นไปตามลำดับขั้นของสมรรถนะที่กำหนด หากไม่ผ่านจะต้องได้รับการซ่อมเสริมจนกระทั่งผ่านจึงจะก้าวไปสู่ลำดับขั้นต่อไป

๖. การรายงานผล เป็นการให้ข้อมูลพัฒนาการและความสามารถของผู้เรียนตามลำดับขั้นที่ผู้เรียนทำได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ (Competency – Based Assessment)

การวัดสมรรถนะเป็นการช่วยให้เห็น**ความสามารถที่เป็นองค์รวม**ของผู้เรียน โดยครูทำการทดสอบพฤติกรรมการปฏิบัติ (Performance Assessment) ของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด (Performance Criteria)

การวัดเน้นการประเมินองค์รวมของสมรรถนะด้วยเครื่องมือประเมินตามความเหมาะสมและ**ประเมินเมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะรับการประเมิน** หากประเมินผ่าน ผู้เรียนจะสามารถก้าวสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ขั้นต่อไปได้ หากยังไม่ผ่าน ผู้เรียนจะได้รับ การสอนซ่อมเสริม จนกระทั่งบรรลุผล

ผู้เรียนแต่ละคนจะ**ก้าวหน้าไปตามความสามารถของตน** อาจก้าวหน้าไปได้เร็ว ในบางสาระ และอาจไปได้ช้าในบางสาระตามความถนัดของตน

ตอนที่ ๔.๔ สรุปการศึกษาฐานสมรรถนะ

จุดแข็งของการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ (Competency – Based Education)

๑. การกำหนดสมรรถนะที่เป็นแกนกลาง สำหรับการจัดการศึกษาในแต่ละช่วงวัย จะเอื้ออำนวยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาหลักสูตรในรูปแบบต่าง ๆ ตามแนวคิดของตนได้อย่างสร้างสรรค์
๒. หลักสูตรสามารถปรับเปลี่ยนสมรรถนะได้ตามความต้องการ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
๓. สามารถลดภาระการเรียนรู้จำนวนมากที่ไม่จำเป็น
๔. สามารถใช้ความรู้ข้ามศาสตร์ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม (holistic)

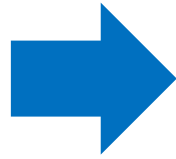
จุดแข็งของการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ (Competency – Based Education)

๕. ช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก และเชิงลึก ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
๖. สามารถเลือกสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน ที่แตกต่างกัน หลากหลาย
๗. การเรียนการสอนมุ่งสู่การใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน
๘. ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่ใช้การได้ สามารถนำความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

การจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ (Competency – Based Education)

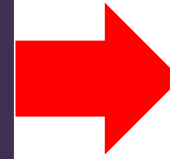
หลักสูตร ฐานสมรรถนะ(CBC)

- OUTCOME-BASED (COMPETENCY OUTCOMES)
- LEARNER CENTRIC
- MULTIDISCIPLINARY
- CONTEXTUALIZED
- ADAPTIVE TO THE CHANGING NEEDS

การเรียนการสอน ฐานสมรรถนะ(CBI)

- * ACTIVE LEARNING
- * ACTION ORIENTED
- * INTEGRATION
- * MASTERY LEARNING
- * SELF DIRECTED, SELF PACING
- * FEEDBACK
- * REMEDIAL TEACHING

การวัดและประเมินผล ฐานสมรรถนะ(CBA)

- PERFORMANCE TEST
(วัดสมรรถนะที่เป็นองค์รวมของการใช้ความรู้ ทักษะ และ คุณลักษณะ)
- FORMATIVE/AUTHE NTIC ASSESSMENT
(วัดสมรรถนะย่อยใน การเรียนการสอน)

ตอนที่ ๕

หลักสูตรครุศึกษานำานสมรรถนะ (Competency – Based Curriculum For Teacher Education)

มาตรฐานผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

โดย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

- ๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม
 - ๒) ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิดและการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่างๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้
 - ๓) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่างๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน
 - ๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผน และรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง
 - ๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- นอกจากผลการเรียนรู้ทั้ง ๕ ด้านนี้ บางสาขาวิชาต้องการทักษะทางกายภาพสูง เช่น การเดินร่ำ ดนตรี การวาดภาพ การแกะสลัก พลศึกษา การแพทย์ และวิทยาศาสตร์การแพทย์ จึงต้องเพิ่มการเรียนรู้ทางด้านทักษะพิสัย (Domain of Psychomotor Skill)

ตัวอย่างหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต

มาตรฐานผลการเรียนรู้หมวดวิชาเฉพาะด้าน

๑.ด้านคุณธรรม-
จริยธรรม

๒. ด้านความรู้

๓.ด้านทักษะทาง
ปัญญา

๔.ด้านทักษะ
ความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคล

๕.ด้านทักษะ
การวิเคราะห์เชิง
ตัวเลข การสื่อสาร
และการใช้เทคโนโลยี

๖.ด้านวิวิธยา
การจัดการเรียนรู้

๑).....

๑).....๖)...

๑).....

๑).....

๑).....

๑).....

๒).....

๒).....๗)...

๒).....

๒).....

๒).....

๒).....

๓).....

๓).....๘).....

๓).....

๓).....

๓).....

๓).....

๔).....

๔).....๙)...

๔).....

๔).....

๔).....

๔).....

๕).....

๕).....

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑.....	๒.....	๓.....	๔.....	๕.....	๖.....	๗.....
สมรรถนะหลัก(Core Competencies)						

รายวิชาในหลักสูตร

๑.....	๔.....	๗.....	๑๐.....	๑๓.....	๑๖.....	๑๙.....
๒.....	๕.....	๘.....	๑๑.....	๑๔.....	๑๗.....	๒๐.....
๓.....	๖.....	๙.....	๑๒.....	๑๕.....	๑๘.....	ฯลฯ

การเรียนการสอน
และ
การวัดและประเมินผล

in general

การเรียนการสอน	
*สอนแยกเป็นรายวิชา	-เน้นความรู้ → เนื้อหามาก ใช้เวลามาก จำไม่ได้ ความเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่นและชีวิตความเป็นจริงถูกจำกัด -ปฏิบัติไม่ชัดเจน → ไม่มีรายการและเกณฑ์ที่ชัดเจน -ปฏิบัติน้อย → ทำไม่ได้ ทำไม่คล่อง -ขาดสถานการณ์ในการฝึกใช้ความรู้ ขาดสมรรถนะ
*การเรียนการสอน	-ขาดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก และเชิงลึก -การบูรณาการ และการพัฒนา สมรรถนะไม่ชัดเจน

การวัดและประเมินผล

- วัดความรู้เป็นหลัก (ส่ม)
- ให้เกรดรวมๆ ไม่ชัดเจนว่าผู้เรียนรู้และทำอะไรได้
- เห็นภาพการสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนแบบคลุมเครือ.

ผลกระทบ (ผู้ใช้ครู)
บัณฑิตครูด้วยคุณภาพ

*ทำงานไม่เป็น	*พูดกับเด็กไม่รู้เรื่อง	*อ่านนิทานให้เด็กฟังก็ไม่มีเทคนิค	*ขอให้ทำอะไรก็บ้ายเบี่ยง
*สอนวิชาอื่นไม่ได้นอกจากวิชาเอก	*สอนไม่สนุก	*จัดมุมประสบการณ์ก็ซ้ำซาก	*การบ้านเด็กก็ไม่ค่อยตรวจ
*คุมชั้นไม่ได้	*ดูเด็กเป็นประจำ	*ออกข้อสอบก็ไม่เป็น	*ให้เขียนโครงการก็ทำไม่ได้
*แก้ปัญหาเด็กไม่ได้	*เขียนกระดานไม่สวย	*เด็กพิเศษก็ดูไม่ออก	*พูดคุยกับผู้ปกครองก็มีปัญหา ฯลฯ
*เขียนแผนการ*สอนไม่เป็น	*ไม่มีสื่อการสอน		

โครงสร้างหลักสูตรฐานสมรรถนะ

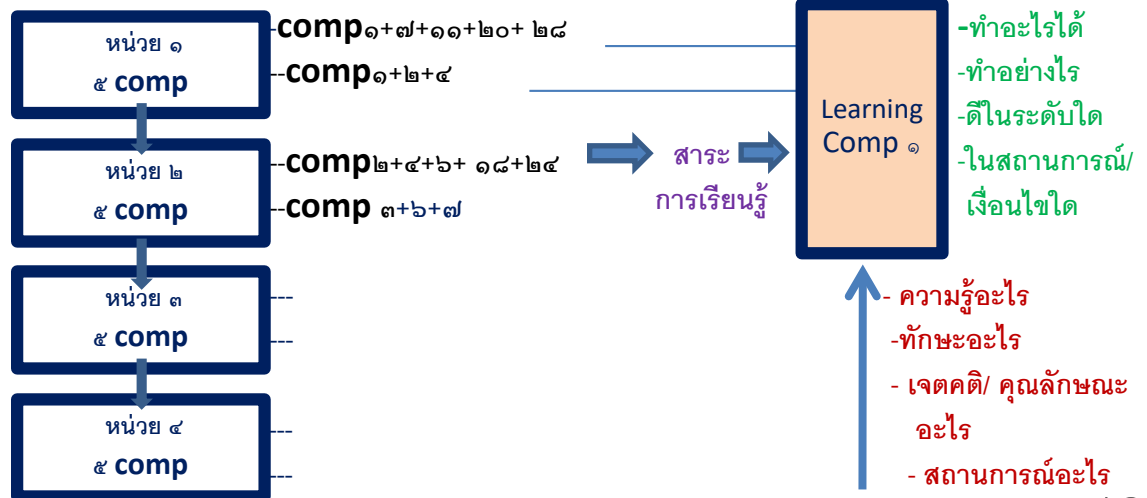
Core Competencies

	ปี ๑	ปี ๒	ปี ๓	ปี ๔
๑.....				
๒.....				
๓.....				
๔.....				
๕.....				
๖.....				
๗.....				

Specific Competencies → ๒๐ Comp +๒๐ Comp +๒๐ Comp +๒๐ Comp

ครูต้องทำอะไรได้

๑.....	๔.....	๗.....
๑.๑.....	๔.๑.....	๗.๑.....
๑.๒.....	๔.๒.....	๗.๒.....
๑.๓.....	๔.๓.....	๗.๓.....
๒.....	๕.....	๘.....
๒.๑.....	๕.๑.....	๘.๑.....
๒.๒.....	๕.๒.....	๘.๒.....
๒.๓.....	๕.๓.....	๘.๓.....
๓.....	๖.....	๙.....
๓.๑.....	๖.๑.....	๙.๑.....
๓.๒.....	๖.๒.....	๙.๒.....
๓.๓.....	๖.๓.....	๙.๓.....

เอกสารสำคัญประกอบการจัดทำหลักสูตร

1. มาตรฐานวิชาชีพของครูสภา
2. สมรรถนะครูของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา
3. สมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา
4. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ...
5. มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

COMPETENCY BASED EDUCATION

A SHIFT FROM
KNOWLEDGE TO ACTION